НАРОДНА АРМІЯ
8 червня, 2017
#23 (5503)

122-мм ГАУБИЦЯ ЯК ФАКТОР ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ КРЕМЛЯ

Вони розповідають про «адіннарот», а в разі незгоди йти торованим ними шляхом починають погрожувати ядерною зброєю... Синхронно з цим на Донбасі б'є артилерія окупаційних військ стор. 3

БЕЗПЕКА ЗА МОВНИМ БРУСТВЕРОМ,

АБО ПРО ЗНАЧЕННЯ КВОТУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЕФІРУ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ ТА РАДІО

Дивуюсь, як люди відреагували на заборону соціальних мереж, які мають російське походження. Адже тут маємо справу з елементарним незнанням основ кібербезпеки. Будь-яка інформація, що потрапляє до ворога, чи будь-який ресурс, який фінансує ворог, фактично є пострілом по своїх. стор. 12

ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ОФІЦЕРУ-ПРИЗОВНИКУ,

або Про деякі аспекти військової служби за призовом осіб офіцерського складу стор. 4

ЯК ЗАХИЩЕНА ГОЛОВА НАШОГО БІЙЦЯ?

Про захисні характеристики шоломів українського війська, особливості виготовлення та світові тенденції розвитку цього елементу спорядження розповіли фахівці Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки ЗС України стор. 7

«КРОВ ПЕРЕЛИВАЛИ НАПРЯМУ. У ПИЛЮЦІ, ПІТЬМІ ЛЕЖАЛИ БІЙЦІ, З'ЄДНАНІ КАТЕТЕРАМИ»

«Народився в сорочці», — часто кажуть про врятованих пацієнтів Ярослава Левченка. Та, якби не медична майстерність і впевненість у його діях, навряд чи «сорочка» допомогла б... стор. 8

«РОСІЯ НЕ ПРИХОВУЄ ПРАГНЕННЯ ПОВЕРНУТИ УКРАЇНУ У СФЕРУ ВЛАСНОГО БЕЗЗАСТЕРЕЖНОГО ВПЛИВУ,

ба більше, вона подивована опором із боку української влади й суспільства» стор. 13

ЯК «ПТАХИ ПЕРЕМОГИ» РОЗКИДАЛИ НАД ОКУПОВАНИМИ МІСТАМИ ПРОУКРАЇНСЬКІ ЛИСТІВКИ

стор. 16

ЯК ДОПОМОГТИ ДІТЯМ, ДУШІ ЯКИХ ОБПАЛЕНІ ВІЙНОЮ?

Кабінет Міністрів України затвердив Порядок надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій стор. 20

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ:
«НАРЕШТІ ГАЗ МАЄ ПЕРЕСТАТИ БУТИ ІНСТРУМЕНТОМ ПОЛІТИЧНОГО ТИСКУ НА УКРАЇНУ...»

Президент Петро Порошенко вважає переможним рішення Стокгольмського арбітражу за позовом НАК «Нафтогаз України» проти «Газпрому» щодо контракту на поставку газу, що дозволило відновити справедливість та захистити інтереси України в енергетичній сфері

«Я можу констатувати, що це є наша переконлива перемога в захисті інтересів України», — сказав він.

«Перше — це несправедливість і неринковість принципу «бери або плати», — констатував Президент, зауваживши, що такий пункт був відображений в українському контракті, але відрізнявся від принципів, зафіксованих в європейських контрактах, повідомляє прес-служба глави держави.

«Друга позиція, яка, я вважаю, важлива, — це те, що нарешті газ має перестати бути інструментом політичного тиску на Україну і джерелом корупційних оборудок для представників колишньої української влади. Нарешті ціна на газ формується за ринковим принципом, і це також є наше безумовне досягнення», — зазначив глава держави.

Голова правління НАК «Нафтогаз України» Андрій Коболєв сказав про важливість завершення справи в частині постачання газу остаточними розрахунками. За його прогнозом, цей процес триватиме близько трьох місяців. Крім того, голова «Нафтогазу» наголосив на значущості рішення арбітражу про ануляцію вимоги «Газпрому» компенсувати більше 40 мільярдів доларів.

Також Андрій Коболєв повідомив, що НАК «Нафтогаз України» цього року очікує завершення транзитної справи. «Сподіваємося, що ми зможемо довести свою правоту, і це дозволить нам остаточно поставити крапку в питанні приведення відносин між «Нафтогазом» та «Газпромом» до ринкових, справедливих і прозорих», — резюмував він.

«ЧЛЕНСТВО УКРАЇНИ В НАТО ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ПОТРІБНО ЗАКРІПИТИ НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ»

Голова Верховної Ради Андрій Парубій виступив з ініціативою закріпити на законодавчому рівні положення про те, що членство України в НАТО є пріоритетом державної зовнішньої політики. Таку думку Андрій Парубій висловив на своїй сторінці у Facebook «після відвідин цього тижня Парламентської асамблеї НАТО у Тбілісі і за результатами надзвичайно плідного спілкування із союзниками та партнерами з Північноатлантичного альянсу», повідомляє прес-служба апарату Верховної Ради України.

Також Голова парламенту заявив, що у Верховній Раді України зареєстровано законопроект 6470, яким пропонується внести зміни до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» і до Закону України «Про основи національної безпеки України».

«Нагадаю, що цього року Україна відзначає 20-ліття Хартії про особливе партнерство з НАТО. Ухвалення такого закону — це важливий знак для наших союзників! Я звернувся до фракцій з тим, щоб ухвалити цей закон найближчим часом», — повідомив Голова Верховної Ради України. Він подякував усім народним депутатам, які долучилися до створення цього проекту закону.

«НАТО — це гарант безпеки в усьому вільному світі! НАТО — це єдина сила у світі, здатна зупинити агресивну путінську Росію. Україна стане членом НАТО!» — підсумував Андрій Парубій.

«Я ВДЯЧНИЙ УРЯДУ ТА НАРОДУ ГРУЗІЇ ЗА ТЕ, ЩО З ПЕРШОГО ДНЯ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ ВИ ПІДТРИМУЄТЕ НАС»

Під час офіційного візиту до Грузії Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак відвідав Військовий реабілітаційний центр імені Національного героя Грузії Маріам (Маро) Макашвілі та зустрівся із військовослужбовцями Збройних Сил України, які проходять там психологічну реабілітацію

Міністр оборони України Степан Полторак вручив 15 українським військовослужбовцям відомчі нагороди та грошові премії.

— Дякую за мужність та патріотизм! Ми пишаємося вами! — сказав Міністр оборони України. — Впевнений, пройдуть роки, і діти й онуки будуть пишатися вами за те, як ви зі зброєю в руках захищали рідну Україну, — сказав генерал армії України Степан Полторак.

Міністр оборони України поспілкувався з медиками, які працюють в реабілітаційному центрі та надають медичну допомогу українським військовим — учасникам АТО.

— Я хочу подякувати грузинським лікарям за ті зусилля, які вони доклали, щоб допомогти нашим бійцям. Вдячний уряду та народу Грузії за те, що з першого дня збройної агресії РФ проти України ви підтримуєте нас, — сказав Степан Полторак.

Також під час візиту до Військового реабілітаційного центру у Грузії Міністр оборони України зустрівся із Героєм України Володимиром Жемчуговим та вручив йому відомчу нагороду Міністерства оборони України «Знак пошани».

— Я дякую Вам за Вашу силу духу і волю. Завдяки таким героям, як Ви, впевнений, перемога буде за нами, — сказав генерал армії України Степан Полторак.

Герой України Володимир Жемчугов, який мешкає у Грузії, часто буває у реабілітаційному центрі та спілкується із українськими військовими, підтримує їх у важкі хвилини.

— Свого часу я свідомо вирішив воювати та захищати рідну Україну. Так, я отримав важкі поранення, але скільки вистачить сил, я буду ідеологічно продовжувати війну із російською окупацією, — сказав Володимир Жемчугов.

У МЕЖАХ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З НАТО РЕАЛІЗОВАНО ПРОЕКТ «ДОПОМОГА В СОЦІАЛЬНІЙ АДАПТАЦІЇ ЗВІЛЬНЕНИМ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ЗС УКРАЇНИ»

Навчальний центр громадської організації «Ліга офіцерів» Чернігівської, Черкаської та Донецької областей завершив виконання проекту «Допомога в соціальній адаптації звільненим військовослужбовцям ЗС України» в межах співпраці України з НАТО. Про це повідомляє Управління комунікацій та преси Міністерства оборони України.

Мета цього проекту — підтримка військовослужбовців ЗС України та НГ в їхньому переході від військової до цивільної кар'єри. Студентами курсів стали військовослужбовці, які планують звільнятися зі служби поточного року або колишні військовослужбовці, що були звільнені з лав ЗС України протягом останніх трьох чи десяти років, а пізніше були мобілізовані до АТО.

Програма курсу передбачала 350-годинну професійну перепідготовку. Одночасно з нею для слухачів проводилися тренінги з особистого розвитку. До проекту також були залучені приватні підприємці, які мають успішний досвід працевлаштування колишніх військовослужбовців.

ЧЕРГОВЕ ЗАЛЯКУВАННЯ ПО-КРЕМЛІВСЬКИ…

Військово-політичне керівництво Росії різко підвищило ступінь бойової готовності своїх військ біля кордонів України та в анексованому Криму

5 червня оборонне відомство РФ повідомило, що зранку цього ж дня розпочало «раптову перевірку військ» Південного військового округу. Тобто безпосередньо біля кордонів України. Планом перевірки, окрім іншого, передбачено й суттєве нарощування чисельності російських військ в окупованому ними Криму. Росіяни також повідомили, що до перевірки залучено частини та з'єднання, які розгорнуті на півострові Крим, у Дагестані, Чечні, Південній Осетії, Ростовській області та в Краснодарському краї.

Всього до відпрацювання практичних дій залучено понад 6,5 тисячі військовослужбовців і близько 1,5 тисячі одиниць військової і спеціальної техніки мотострілецьких, танкових, артилерійських підрозділів, а також підрозділи морської піхоти Чорноморського флоту і Каспійської флотилії. Крім них, безпосередню участь у «раптовій перевірці військ» поблизу українського кордону та на окупованому півострові братимуть і сили та засоби 4-ї армії ВПС і ППО, морської авіації Чорноморського флоту та ряд частин і підрозділів безпосереднього підпорядкування генерального штабу збройних сил РФ.

Як повідомив речник Міністерства оборони України з питань АТО Андрій Лисенко, у відповідь на ці ігрища російських військових Україна посилила контроль за повітряним простором у прилеглих районах і на кордонах.

— Реакція українського військового відомства цілком адекватна. Ми уважно стежимо за перекиданням російських військ. Посилено контроль за повітряним простором, контроль на кордоні, — повідомив він.

Загалом визначені сили та засоби Збройних Сил України майже дзеркально — так само, як і російські війська, були переведені на загрозливих напрямках у підвищені ступені бойової готовності. «Раптової перевірки», іншим словами — раптового залякування з боку сусіда, не вийшло…

Костянтин МАШОВЕЦЬ

Зазвичай російські окупанти свою артилерію розміщають посеред населених пунктів

122-мм ГАУБИЦЯ ЯК ФАКТОР ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ КРЕМЛЯ

ВОНИ РОЗПОВІДАЮТЬ ПРО «АДІННАРОТ», А В РАЗІ НЕЗГОДИ ЙТИ ТОРОВАНИМ НИМИ ШЛЯХОМ ПОЧИНАЮТЬ ПОГРОЖУВАТИ ЯДЕРНОЮ ЗБРОЄЮ... СИНХРОННО З ЦИМ НА ДОНБАСІ Б'Є АРТИЛЕРІЯ ОКУПАЦІЙНИХ ВІЙСЬК

Російсько-окупаційні війська продовжують обстрілювати позиції українських військ у районі проведення антитерористичної операції (АТО), а також населені пункти поблизу лінії розмежування, які перебувають під контролем української влади. І роблять це досить активно. За повідомленнями прес-центру штабу АТО, в середньому «мирні шахтарі та металурги Донбасу» відкривали вогонь по 40–60 разів на добу

При цьому вони регулярно застосовують важке озброєння, що жодним чином не відповідає Мінським домовленостям. Терористи частенько б'ють зі 120-мм мінометів, 122-мм ствольної артилерії та танків. Досить активно вони використовують і реактивну артилерію (122-мм РСЗВ типу БМ-21 «Град»), а подекуди відкривала вогонь й 152-мм артилерія окупантів. Авдіївка, Мар'їнка, Красногорівка протягом останніх кількох тижнів знову відчули силу «братської любові», через яку зазнали значних руйнувань мирні квартали цих населених пунктів. А серед їх мешканців та українських військових знову є жертви.

Так, 28 травня, а також протягом наступної доби Красногорівка, що неподалік Донецька, була піддана варварському обстрілу з території, що контролюється бойовиками «ДНР», зі 122-мм та 152-мм ствольної, а також 122-мм реактивної артилерії (про це зазначено у звіті спостерігачів ОБСЄ, які відвідали ділянку обстрілу). Нагадаємо, у прифронтовій Красногорівці в ході цього обстрілу було пошкоджено понад 40 житлових будинків, будівлі лікарні та школи. Постраждало вісім мирних жителів. А за тиждень до цього в Авдіївці осиротіли дві дівчинки, коли 122-мм снаряд окупантів вибухнув на подвір'ї їхньої садиби.

Прихильники примарної «Новоросії» не припиняють обстріли й на інших ділянках району АТО. Причому терористи гатять, як то кажуть, «з усіх стволів», куди їм заманеться. Наприклад, як повідомили представники національної поліції в Донецькій області, 30 травня незаконні збройні формування терористичної організації «ДНР» обстріляли територію одного з дитячих таборів у с. Зелений Гай Волноваського району Донецької області. Мабуть, окупанти сподівалися знищити там українську бронетехніку…

Як бачимо, агресор усе ще намагається перманентно збільшувати ескалацію бойових дій на лінії розмежування. А самі дії російсько-терористичних військ у районі АТО мають відверто провокаційний характер, окупанти брутально і демонстративно порушують Мінські домовленості. Наприклад, відкривають вогонь навіть на тих ділянках, де, згідно з положеннями Мінських домовленостей, відбулося відведення військ (як це було зафіксовано 31 травня в районі села Богданівка).

Сьогодні багато людей у світі — від Президента США до мешканців Авдіївки — замислюються над тим, навіщо проросійські збройні формування продовжують стріляти і вбивати людей? Адже на словах вони «…безумовно, за мирне врегулювання на Донбасі», тим більше, що їхні високі покровителі з Кремля за свої витівки у Криму та на Донбасі піддаються відчутному тиску міжнародної спільноти у вигляді різноманітних санкцій? Невже ціль агресії, ціна якої постійно зростає і за кількістю втрачених людських життів, і у фінансово-ресурсному вимірі, варта того, щоб регулярно висипати на голови мирних жителів регіону, українських військових та на об'єкти місцевої соціально-економічної інфраструктури сотні снарядів та мін?

Людині зі здоровим глуздом відповідь на це запитання знайти важко. Складно зрозуміти логіку агресора, готового заради якихось химерних уявлень про вигадану ним же «Новоросію», духовні скрепи і загалом увесь той жах та морок, що зветься «рускім міром», вбивати, калічити, руйнувати.

Якщо ж допустити, що люди (коли їх можна ще так називати), які віддають і виконують такого роду накази, керуються при цьому власними, тільки їм зрозумілими уявленнями про шляхи «припинення» збройного конфлікту на Донбасі, то «логіка» цих дій агресора стає дещо більш зрозумілою.

З цієї нагоди варто пригадати останні події в контексті інтегрування України в цивілізований світ. Перераховувати їх не буду, але нагадаю, що травень у цьому сенсі був для нашої держави та країни найбільш насиченим позитивом — від феєричного проведення доволі популярного у Європі пісенного фестивалю «Євробачення» до остаточної ратифікації Угоди про Асоціацію нашої країни з Європейським Союзом парламентом Нідерландів і введення безвізового режиму подорожей українців до країн «Шенгенської зони». До того ж ми «попрощалися» з російськими соціальними мережами, через які ворог вів шалену пропаганду, успішно випробували новітню ракетну зброю та запровадили фінансово-економічні санкції проти фізичних та юридичних осіб країни-агресора. Ми також здійснили ще кілька послідовних та впевнених кроків у напрямку до цивілізованого світу, де міжнародне право, кордони держави і територіальна цілісність є цілком зрозумілими та загальноприйнятими поняттями, які там тлумачать у відповідності до закону, а не так, як заманеться можновладцям у Кремлі. Тож ми впевнено торуємо шлях до Європи…

НИНІШНІЙ КРЕМЛЬ НЕ ВЛАШТОВУЄ НАПРЯМОК РУХУ УКРАЇНИ. З МЕТОЮ ХОЧА Б ПРИГАЛЬМУВАТИ ЦЕЙ РУХ, А ПРИ НАГОДІ Й УЗАГАЛІ ПОВЕРНУТИ ДОРОГОВКАЗИ У ПРОТИЛЕЖНИЙ БІК І ПРОДОВЖУЮТЬ БИТИ ПО АВДІЇВЦІ, КРАСНОГОРІВЦІ ТА ШИРОКИНОМУ ВОГНЕВІ БАТАРЕЇ ОКУПАНТІВ — Д-30 ТА БМ-21

Очевидно, що швидкість, з якою це відбувається, зростає. Однак нинішній Кремль не влаштовує не вона, а саме напрямок руху України. З метою хоча б пригальмувати цей рух, а при нагоді й узагалі повернути дороговкази у протилежний бік і продовжують бити по Авдіївці, Красногорівці та Широкиному вогневі батареї окупантів — Д-30 та БМ-21. Робиться це задля максимального подорожчання для нашої держави як у матеріально-ресурсному, так і в морально-психологічному аспектах (насамперед через людські втрати) подальшого зближення нашої країни із Заходом.

Схема «переконання» України в хибності обраного нею шляху і недоцільності опору «братським» обіймам зрозуміла, звичайно, лише з пропутінських позицій. Спочатку розповідають про «адіннарот», а в разі незгоди йти торованим ними шляхом починають погрожувати ядерною зброєю... Синхронно з цим на Донбасі починає гупати окупаційна артилерія.

— Росія буде змушена використати ядерну зброю в будь-якому конфлікті, в якому війська США або НАТО увійдуть на Східну Україну, — заявив 28 травня член російської Держдуми В'ячеслав Ніконов у ході міжнародної зустрічі представників силових відомств на форумі GLOBSEC-2017 у Братиславі, Словаччина.

І майже одночасно з цим по Авдіївці, Красногорівці, на ділянці від Павлополя до Широкиного та на інших ділянках фронту починають несамовито бити великокаліберна артилерія та міномети окупантів (хоча, звісно, НАТО там і не пахне). Попри те, що введення або виведення будь-яких іноземних військ на суверенну територію України є тільки її внутрішньою справою, а застосування важкого озброєння всупереч Мінським домовленостям є прямим їх порушенням, у Кремлі вважають, що в цій справі виправдані будь-які методи, а на міжнародне право їм наплювати…

Це не перший приклад тієї стратегії, якої нині дотримується Кремль у гібридній агресії проти України. Здайтеся, капітулюйте, покоріться — ось чого насправді прагне від України нинішній Кремль. Та навіть понад 300 минулих років убивчих «братських обіймів» під проводом царів та генеральних секретарів не змогли витравити в нас прагнення волі та кращої долі… І кремлівським чекістам із кримінальним нахилом це також не по силах.

Костянтин МАШОВЕЦЬ

ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ОФІЦЕРУ-ПРИЗОВНИКУ,

АБО ПРО ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ЗА ПРИЗОВОМ ОСІБ ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ

Повідомлення про підписання Міністром оборони України наказу про призов офіцерів запасу на військову службу викликало в суспільстві жваве обговорення. Дехто, коментуючи цю тему без знання положень документа, називав це навіть «мобілізацією». «Народна армія» звернулася за роз'ясненнями до тво начальника Управління правового забезпечення Генерального Штабу — начальника юридичної служби Збройних Сил України полковника юстиції Максима Кушніра

— Максиме Валерійовичу, розкажіть, будь ласка, чим насправді є військова служба за призовом осіб офіцерського складу і якими документами вона регулюється?

— Це окремий вид військової служби, що регулюється Законом України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 року, Указом Президента України від 10.12.2008 року «Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України». Однак найбільш детально це питання прописано в наказі Міністерства оборони України від 10.04.2009 року № 170 «Про затвердження Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України». Ним встановлено порядок призову і проходження військової служби за призовом осіб офіцерського складу. Саме ж рішення про призов з оформленням наказу по особовому складу підписане Міністром оборони 30 травня поточного року.

Військову службу за призовом осіб офіцерського складу впроваджено з метою допідготовки та перепідготовки офіцерів запасу за визначеними військовими спеціальностями, набуття ними практичного досвіду. Офіцери за призовом в обов'язковому порядку пройдуть тримісячну підготовку в навчальних центрах Збройних Сил України та після цього призначатимуться на первинні офіцерські посади до військових частин, які не беруть участь в антитерористичній операції на території Донецької та Луганської областей. Ці офіцери не залучатимуться до сил АТО без їхньої особистої згоди та укладання відповідного контракту.

— Які вимоги до офіцерів запасу? Хто має право призиватися?

— Військова служба за призовом офіцерів запасу є обов'язковою. Законодавець передбачив урахування декількох цензів: вікового, медичного тощо. Зокрема на військову службу за призовом осіб офіцерського складу можуть бути призвані особи віком до 43 років, які пройшли повний курс за програмою підготовки офіцерів запасу (закінчили військові кафедри), мають вищу освіту (не нижче бакалавра), яким присвоєне первинне офіцерське звання і які за результатами медичного огляду придатні до військової служби за станом здоров'я.

Віковий ценз є одним із найважливіших під час ухвалення рішення. Так, чітко встановлено, що можуть бути призвані офіцери запасу віком до 43 років. Мінімальний поріг вікового цензу законодавцем прямо не передбачено, однак очевидно, що особа повинна мати статус офіцера запасу.

Хочу зауважити, що призов здійснюватиметься на рівних засадах як для чоловіків, так і для жінок.

— На який строк будуть призвані офіцери запасу?

— Це не контрактна служба, тобто контракт не підписується. Відповідно до чинного законодавства строк військової служби за призовом для осіб офіцерського складу становить 18 місяців. При цьому слід розуміти, що початком військової служби за призовом вважається день направлення військовослужбовців до військової частини із районного (міськрайонного) військового комісаріату, а закінченням — день виключення військовослужбовців зі списків особового складу військової частини.

Полковник юстиції Максим Кушнір, тво начальника Управління правового забезпечення Генерального Штабу — начальника юридичної служби ЗС України

— Чи передбачено відстрочку від призову, які її підстави?

— Так. Вона надається особам виключно за рішенням атестаційної комісії обласного військового комісаріату у зв'язку із сімейними обставинами, за станом здоров'я, для здобуття освіти, а також для продовження професійної діяльності.

ЗА ПРИЗОВОМ ОСІБ ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ МОЖУТЬ БУТИ ПРИЗВАНІ ОСОБИ ВІКОМ ДО 43 РОКІВ

Відстрочка від призову на військову службу офіцерам запасу за сімейними обставинами надається призовникам, переважно за їхнім бажанням, які мають: вагітну дружину; дружину-інваліда; двох і більше дітей; дитину-інваліда; дитину віком до 3-х років або дитину старшу 3-х років, яка виховується без матері у зв'язку з її смертю або за рішенням суду; непрацездатних батьків (чи одного з них), непрацездатних рідних або непрацездатних осіб, під опікою, піклуванням чи на утриманні яких перебував призовник, або осіб, над якими призовник здійснює опіку чи піклування, якщо вони не мають інших працездатних осіб, зобов'язаних їх утримувати; одинокого батька або одиноку матір, у яких на утриманні перебувають двоє чи більше неповнолітніх дітей, до досягнення старшим із них повноліття за умови офіційного працевлаштування призовника. Крім того, відстрочка від призову за сімейними обставинами в разі бажання може надаватися офіцерам запасу, які є особами з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Водночас атестаційна комісія може ухвалити рішення про надання офіцерам запасу відстрочки від призову за сімейними обставинами, попри небажання запасника скористатися нею, з огляду на те, що призов може суттєво погіршити матеріальне становище осіб, яких, відповідно до законодавства, вони повинні утримувати.

Відстрочка від призову офіцерів запасу за станом здоров'я надається на підставі рішення «Тимчасово непридатний до військової служби», ухваленого за результатами медичного огляду. У цьому разі відстрочка надається на строк до одного року, по закінченні якого офіцер запасу повторно проходить медичний огляд.

Відстрочка для здобуття освіти надається один раз за весь період навчання особам, які навчаються у ВНЗ з денною формою навчання (також під час здобуття наступного вищого освітньо-кваліфікаційного рівня); середніх або вищих духовних навчальних закладах з денною формою навчання; інтернатурі, аспірантурі або докторантурі з відривом або без відриву від виробництва. Крім того, право на відстрочку від призову на військову службу для здобуття освіти також мають офіцери запасу, які відповідно до міжнародних договорів України здобувають освіту в навчальних закладах інших держав.

Варто зауважити, що відстрочка від призову для здобуття освіти надається один раз за період навчання, тобто офіцери запасу, які відраховані з навчальних закладів за власним бажанням, через невиконання навчального плану, порушення умов контракту, недисциплінованість, втрачають право на відстрочку від призову незалежно від їхнього повторного зарахування/поновлення. При цьому офіцери запасу, які перервали навчання у зв'язку з отриманням академічної відпустки за станом здоров'я або сімейними обставинами, право на надану відстрочку від призову не втрачають.

Останньою причиною відстрочки від призову офіцерів запасу є продовження професійної діяльності, зокрема педагогічними працівниками з повною вищою освітою — на весь період їхньої роботи за спеціальністю; медичними працівниками за умови повного навантаження на обійманій посаді — на весь період їхньої роботи за фахом у сільській місцевості; священнослужителями, які закінчили вищі або середні духовні навчальні заклади і обіймають посаду в релігійних організаціях, — на час виконання обов'язків священнослужителя; сільськими, селищними, міськими головами — на строк виконання ними цих повноважень; особами, які мають науковий ступінь кандидата (доктора) наук та працюють на посадах за спеціальністю — на весь період їхньої роботи за цією спеціальністю; резервістами — на весь період служби у військовому резерві; поліцейськими — на весь період їхньої служби.

— Яке покарання чекає ухильників від призову?

— У разі отримання повістки про призов на військову службу офіцери запасу зобов'язані прибути в пункт збору в термін, зазначений у повістці. Винятком є наявність поважної причини, яка має бути документально підтверджена, інакше їм загрожує притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності в порядку, встановленому законом.

— Чи зберігається попереднє місце роботи офіцера-призовника?

— Відповідно до статті 119 Кодексу законів про працю України за працівниками, призваними на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення зберігаються місце роботи, посада і середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, фермерському господарстві, сільськогосподарському виробничому кооперативі незалежно від підпорядкування та форми власності й у фізичних осіб — підприємців, у яких вони працювали на час призову. Таким працівникам здійснюється виплата грошового забезпечення за рахунок коштів Державного бюджету України відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

— Який соціальний пакет мають офіцери військової служби за призовом?

— Відповідно до чинного законодавства вони виконують обов'язки і користуються правами, пільгами та видами забезпечення, передбаченими для осіб офіцерського складу, які проходять військову службу за контрактом. Детальна порівняльна таблиця пільг офіцерів за призовом та офіцерів за контрактом наведена у Facebook на сторінці юридичної служби ЗСУ.

Бесіду вів Руслан СЕМЕНЮК

Танк Т-64 на танкодромі

Вправи водіння на БМП-1 виконуються на навчальному центрі Національної академії сухопутних військ ім. Петра Сагайдачного

ТАНКОДРОМ, ДЕ НЕ БУВАЄ ТИХО…

ЗА ОСТАННІ ТРИ РОКИ ТУТ ПРОЙШЛИ ПІДГОТОВКУ ПОНАД 20 ТИСЯЧ МЕХАНІКІВ-ВОДІЇВ, ОПЕРАТОРІВ-НАВІДНИКІВ ТА КОМАНДИРІВ БОЙОВИХ МАШИН. КОЖЕН ІЗ НИХ УПРОДОВЖ КІЛЬКАМІСЯЧНОГО НАВЧАННЯ «НАМОТАВ» НЕ МЕНШЕ 90 КІЛОМЕТРІВ, ВИКОНУЮЧИ ВПРАВИ З ВОДІННЯ БОЙОВИХ МАШИН УДЕНЬ І ВНОЧІ, ДОЛАЮЧИ ПЕРЕШКОДИ ТОЩО

Від того, як наступна бойова машина піхоти, «видихаючи» клуби сивих дизельних вихлопів, на повному ходу вилітає з-за вкритого кущами ожини й молодим сосновим рідколіссям піщаного косогору на заболочену ділянку перед колійним мостом, перехоплює подих. Але на глевкому болоті, безліч разів розплесканому траками й днищами бойових машин, механіку-водію робити різкі рухи штурвалом суворо протипоказано. Інакше незчується, як його БМП-1 може стати «босою», бо злетить гусениця…

Хвилювання тут зайве. Далеко не нова, по башту вкрита камуфляжем із весняного глинозему «одиничка», кивнувши у виїмці перед заїздом на міст і рвучко піднявши свій загострений профіль угору тільки-но передні катки кинули гусениці на підйом, хвацько виїхала на вкриті густою багнюкою бетонні плити моста. Не скидаючи ходу, в нестримному темпі, фиркаючи двигуном і викидаючи кілограми мулкої суміші позаду себе, вона прогриміла по його настилах, з'їхала по естакадних плитах і ніби на видиху, в такт з легенями того, хто був за штурвалом, шубовснула у калюжу позаду моста. Стометрівку, яка залишалася до наступної перешкоди — проїзду між стовпами, БМП подолала з такою ж спринтерською швидкістю, а коли вже і цей, останній, елемент п'ятикілометрового маршруту з ділянками різної складності було пройдено, зупинилася на пагорбі поблизу вежі командного пункту. Зістрибнувши із завмерлої броні, екіпаж кинувся до майданчика, з якого за його діями спостерігав керівник занять, і, вишикувавшися перед офіцером, доповів про виконання навчальної вправи.

За кілька хвилин до машини вже поспішали інші курсанти, аби, як і попередники, проїхати визначеним маршрутом…

Інтенсивність вишколу екіпажів БМП, МТ-ЛБ і танків Т-64 на танкодромі та директрисах навчального центру Національної академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного вражає. За останні три роки тут пройшли підготовку понад 20 тисяч механіків-водіїв, операторів-навідників та командирів бойових машин. Кожен із них упродовж кількамісячного навчання «намотав» не менше 90 кілометрів, виконуючи вправи з водіння бойових машин удень і вночі, долаючи перешкоди тощо.

Нинішні курсанти навчального механізованого полку — виключно контрактники. Разом із тими, хто нещодавно поповнив лави захисників Батьківщини, перепідготовку тут проходять досвідчені бійці, ветерани АТО.

ДО СТАНДАРТНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ВПРАВ ПОСТІЙНО ДОДАЮТЬСЯ НОВІ, НЕОБХІДНІСТЬ ЯКИХ ПРОДИКТОВАНА ДОСВІДОМ БОЙОВИХ ДІЙ НА СХОДІ: ПОДОЛАННЯ ЗАВАЛІВ, ПРОЇЗД ПІД ЛІНІЄЮ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧІ НАД ТРАМВАЙНОЮ КОЛІЄЮ ТОЩО

— Звичайно, хлопці, в яких є досвід, набутий у районі проведення антитерористичної операції, швидше опановують навчальний курс, — розповідає старший викладач циклової комісії водіння та технічної підготовки майор Олександр Сосницький. — Здебільшого ця категорія курсантів навчається за скороченою програмою, аби лише підтвердити свою кваліфікацію. Початківці ж, аби набути класність, викладаються на повну протягом кількох місяців.

Нинішній курс водіння бойових машин на танкодромі навчального центру передбачає виконання вправ за маршрутами, кожен з яких не менше п'яти кілометрів і містить чимало перешкод. Наприклад, відпрацювання навичок водіння у складних умовах місцевості включає подолання проходу в мінно-вибуховому загородженні, ділянку маневрування, обмежений прохід з подвійним поворотом на 90 градусів, подолання протитанкового рову, макета колійного моста і проїзд між стовпами.

Не менш складними є й інші стандартні нормативи, передбачені курсом водіння: завантаження на великовантажний причеп, постановка машини в окоп, буксирування та самовитягання за допомогою колоди тощо. І річ не лише в тому, що ці та інші вправи самі по собі досить непрості для виконання. Дається взнаки й те, що кермувати технікою доводиться в умовах фактичного бездоріжжя, на яке внаслідок інтенсивної експлуатації перетворилися маршрути танкодрому. При цьому до стандартних елементів вправ постійно додаються нові, необхідність яких продиктована досвідом бойових дій на Сході: подолання завалів, проїзд під лінією електропередачі над трамвайною колією тощо. Загалом у вишколі курсантів наголос ставиться саме на тому, до чого насправді необхідно бути готовим у бойовій ситуації.

Так, уже стандартним елементом підготовки членів екіпажів бойових машин стало відпрацювання тактичного епізоду «евакуація пораненого». Його фабула — типова для району АТО. На одній із ділянок маршруту бойова машина потрапляє під обстріл із засідки, й екіпаж імітує відбиття нападу. Потім, продовжуючи стримувати атаку умовного ворога, пораненого бійця евакуюють із машини і на ременях переносять у безпечне місце.

Перш ніж потрапити на танкодром і бути допущеними до водіння чи виконання вправ навчально-бойових стрільб на директрисі, курсанти проходять не менш інтенсивну теоретичну підготовку в аудиторіях, вивчаючи матеріальну частину і особливості конструкції відповідної техніки, її ергономічні характеристики, озброєння тощо. Обов'язковим елементом на цьому етапі навчання є заняття на динамічних тренажерах, які дозволяють із максимальною реалістичністю відтворювати дії кожного члена екіпажу під час руху чи веденні вогню.

За словами заступника начальника циклової комісії з вогневої підготовки майора Дмитра Бичека, лише після складання заліків з теоретичної підготовки, техніки безпеки та виконання всіх передбачених нормативів курсанти допускаються до практичних занять.

Денне та нічне водіння, стрільби у світлу та темну пору доби в навчальному центрі тривають шість днів на тиждень. У цьому шаленому ритмі полігонного життя гартується сила нової, професійної української армії.

Іван СТУПАК

Броньована колісна машина «Гекон»

БРДМ перетворюється на «Гекон»...

ЧИМАЛИЙ ПАРК БРОНЕМАШИН РАДЯНСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ПОТРЕБУЄ ТЕХНІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ Й МОДЕРНІЗАЦІЇ

Удихнути нове життя в броньовану розвідувальну дозорну машину (БРДМ) узялася київська «Інженерна група «Арей». Результатом глибокої модернізації радянського БРДМ-2 стала броньована колісна машина «Гекон»

— Кожен зразок техніки має певний ресурс, який можна збільшити шляхом модернізації. Але модернізація теж має свою певну межу, — розповідає генеральний конструктор групи «Арей» Сергій Степанов. — Перш ніж розпочати роботу, ми уважно вислухали всі побажання та вимоги військових.

Уперше броньовану колісну машину (БКМ) «Гекон» було презентовано під час міжнародної виставки «Зброя та безпека» в жовтні минулого року. На відміну від колишніх радянських БРДМ-2, «Гекон» дістала модульний принцип виконання й компонування бронекузова. Це дає змогу протягом найкоротшого часу створювати машини різного призначення на базі стандартного шасі. Тож, на думку конструкторів, бронемашина може бути корисною і розвідникам, і десантникам, і операторам БПЛА.

Досі модернізацію БРДМів здійснювали традиційно: замінювали силовий агрегат, установлювали додаткові двері по бортах для безпечної посадки-висадки екіпажу (десанту), удосконалювали захист тощо. «Гекон» — значно глибша модернізація бронемашини. На БКМ замість класичної механічної трансмісії встановили гідростатичні приводи, тому водій машини оперуватиме лише двома педалями — акселератора та гальма. «Гекон» має потужний силовий агрегат. Базовий у 140 кінських сил ГАЗівський двигун замінено на General Motors потужністю 215 кінських сил, водночас машина стала динамічнішою, та й економія пального за інтенсивної експлуатації є суттєвою. За рахунок гідростатичної трансмісії бронемашина має високі динамічні характеристики, це довели результати заводських випробувань.

Попри значні зміни в конструкції нової бронемашини, вона, як і раніше, здатна долати вплав водні перешкоди. Для цього на БКМ «Гекон» установлено два італійські водомети оригінальної конструкції. Як стверджують конструктори, у модернізованої бронемашини також значно підвищено рівень бронезахисту за рахунок нового протимінного й модульного захисту корпусу. Як кажуть конструктори, за всіма стандартами базовий рівень захисту в БКМ «Гекон» відповідає класу ПЗСА-6. Цей клас захисту убезпечує екіпаж від ураження кулями типу Б-32 7,62 мм із гвинтівки типу СГД на відстані 15 м зі швидкістю польоту 850 м/с, а також від ураження боєприпасу 5,45 із термозміцненим сердечником автомата АК-74. За потреби на БКМ можна встановити додаткові елементи модульного захисту до 800 кг. Це забезпечить захищеність екіпажу від бронебійної кулі типу Б-32 калібру 12,7 мм на відстані не менше як 33 м. У базовій комплектації бойову машину призначено для транспортування особового складу, його вогневої підтримки, бойових дій механізованими та високомобільними десантними підрозділами.

ЗАПАС ХОДУ БОЙОВОЇ МАШИНИ «ГЕКОН» СТАНОВИТЬ БЛИЗЬКО 650 км. МАКСИМАЛЬНА ШВИДКІСТЬ РУХУ ДОРОГАМИ ЗАГАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ — 110 км/год, А НА ВОДІ — 10–12 км/год

Загальна вага БКМ у стандартній комплектації становить 8 т і близько 9 т — у разі використання додаткових комплектів бронювання. Водночас запас ходу бронемашини — близько 650 км. Максимальна швидкість руху дорогами загального призначення становить 110 км/год, а на воді — 10–12 км/год. З урахуванням вищезгаданих удосконалень і новацій орієнтовна вартість серійної бойової машини, за попередніми розрахунками, може становити близько 3,1 млн грн, а це значно дешевше за аналоги. Однак до остаточного рішення, чи поповнить «Гекон» парк техніки нашого війська, машина має пройти заплановані на кінець цього року відомчі випробування — довести ТТХ, про які заявив виробник.

Ярослав МЕЛЬНИЧУК

НА ОЗБРОЄННЯ ПРИЙНЯТО АВТОЦИСТЕРНУ АЦ-12

СУЧАСНИЙ ПАЛИВОЗАПРАВНИК ЗДАТНИЙ ОДНОЧАСНО ТРАНСПОРТУВАТИ ДВА ВИДИ ПАЛЬНОГО В ОДНІЙ ЦИСТЕРНІ

На озброєння вітчизняного війська прийнято автоцистерну АЦ-12 на шасі автомобіля КрАЗ-63221. Відповідний наказ наприкінці минулого місяця підписав Міністр оборони України. Її призначено для транспортування пального шляхами всіх категорій по бездоріжжю за температури від -40 до +45°С, механізованого заправлення фільтрованим пальним автомобільної та бронетанкової техніки, а також короткочасного зберігання пального.

— Ми розуміли, що підтримувати наявні засоби підвезення пального в справному стані з огляду на їхній поважний вік стає дедалі важче. Тож подбали про якнайскоріше створення нових зразків паливозаправників, — розповідає начальник відділу — заступник начальника управління забезпечення технічними засобами Центрального управління забезпечення пально-мастильними матеріалами Збройних Сил України Тилу Збройних Сил України полковник Сергій Бреславець.

До речі, ще на етапі проектування було враховано досвід застосування такої техніки в районі АТО. А саме — використання базового шасі з розташуванням двигуна попереду кабіни. Це дає змогу підвищити захист особового складу в разі непередбаченого наїзду на вибухові предмети. Крім того, розосередження запасів пального у двох розділених ємностях дає змогу підвищити рівень живучості під час його перевезення. Також є можливість видачі фільтрованого пального з одночасним обліком кількості заправленого одразу у дві одиниці техніки.

Практичну реалізацію цього проекту, яка тривала два роки, здійснили фахівці ДП «45-й експериментальний механічний завод», що у Вінниці. Принципова відмінність автоцистерни АЦ-12 від аналогів полягає в тім, що існує наявність двох окремих відсіків загальною ємністю 12 000 л. Завдяки такому раціональному рішенню з'явилась можливість одночасно транспортувати різні види пального: автомобільний бензин і дизпаливо. До того ж раніше в разі пошкодження цистерни витікав весь її вміст, тепер же наявність незалежних один від одного відсіків дає змогу врятувати принаймні половину пального. Час розгортання автоцистерни з похідного положення в робоче (згортання — з робочого в похідне) не більше як 10 хвилин.

Спеціалізовану машину АЦ-12–63221 на базі шасі автомобіля КрАЗ-63221 створено з урахуванням досвіду АТО

На КрАЗ-63221 установлено 330-сильний турбований дизельний двигун ЯМЗ-238Д (з можливістю встановлення двигунів інших виробників). Вибрали саме це шасі для монтажу автоцистерни, зважаючи й на надзвичайну міцність кразівської рами, де застосовано лонжерони з гарячекатаного швелера. А ще це шасі є універсальним для монтажу різних установок. Насамкінець додам, що спеціалізовану машину АЦ-12–63221 обладнано шинами розмірністю 1300–530–533, які забезпечують відмінну прохідність в умовах бездоріжжя.

Сергій ВОРОНКОВ

ЯК ЗАХИЩЕНА ГОЛОВА НАШОГО БІЙЦЯ?

Бронешолом «Каска-1М»

ПРО ЗАХИСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ШОЛОМІВ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА, ОСОБЛИВОСТІ ВИГОТОВЛЕННЯ ТА СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЦЬОГО ЕЛЕМЕНТУ СПОРЯДЖЕННЯ РОЗПОВІЛИ ФАХІВЦІ ЦЕНТРАЛЬНОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ЗС УКРАЇНИ

Використання вояками засобів індивідуального захисту під час виконання бойових завдань та занять з бойової підготовки є аксіомою. Приміром, в арміях країн НАТО контрактом передбачені доволі суворі санкції до тих, хто під час бойових дій зніме з себе засоби захисту та зазнає поранення. Добре усвідомлюють це й наші армійці. Особливо ті, хто нині боронить Україну на передових рубежах, багатьох з яких шолом неодноразово рятував від поранень

Нещодавно «НА» докладно розповідала про, мабуть, основний елемент індивідуального захисного екіпірування сучасного вояка — бронежилет. Не менш важливим для індивідуального захисту є і бронешолом. Він захищає голову бійця від осколків артснарядів, мін і гранат, куль деяких калібрів, інших ударних навантажень.

До початку 80-х років минулого століття всі армії світу використовували тільки сталеві захисні шоломи. Потреба в пошуку принципово нових матеріалів для їхнього виготовлення виникла, коли стало зрозуміло, що сталевий шолом вже не може надійно захищати голови бійців від осколків сучасних боєприпасів, які регулярно вдосконалювалися. Підвищити рівень протиосколкової стійкості можна було через збільшення товщини листового металу, з якого вироблявся захисний шолом. Проте це призвело б до збільшення маси каски. Так, шолом з мінімально прийнятним рівнем захисту важив би більше двох кілограмів, що є небезпечним. Адже науковці дослідно-експериментальним шляхом визначили масу шолома, який допускається до носіння на голові людини, — 1800 г. Її перевищення може призвести до важкої травми шийної ділянки хребта.

Тож почалася кропітка робота зі створення полімерних матеріалів, які б були міцні, як сталь, проте значно легші. До переваг полімерів також можна віднести те, що, на відміну від сталі, вони краще поглинають і розсіюють ударну енергію при взаємодії із елементами ураження.

Згодом такий матеріал, названий параарамідним волокном, а ще відомий, як кевлар, створила американська хімічна компанія DuPont. Як і очікувалося, межа міцності винайденого матеріалу була близька до сталі, а вага — у п'ять разів меншою. Виготовлена з нього багатошарова тканинно-полімерна структура з однаковою зі сталевою масою мала вдвічі вищу протиосколкову стійкість.

Завдяки цьому **наприкінці 70-х років минулого століття в США з'явився перший у світі тканинно-полімерний шолом. 1980-го шолом PASGT (Personnel Armor System for Ground Troops , в перекладі — система індивідуального бронезахисту сухопутних військ) був прийнятий на озброєння в американській армії. Його вага становила 1,3–1,9 кг (залежно від типорозміру). Параметр V_{50} на рівні 600 м/с (рівень протиосколкової стійкості на 50% гарантував непробиття бронешолома стандартним осколком 1,1 г (за STANAG 2920) на швидкості в 600 м/сек). Цікаво, але прийнятий як основний у військах НАТО шолом PASGT (або його аналоги) і тепер можна зустріти в арміях багатьох країн світу.**

НАУКОВЦІ ВИЗНАЧИЛИ ЗНАЧЕННЯ МАСИ ШОЛОМА, ЯКИЙ ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО НОСІННЯ НА ГОЛОВІ ЛЮДИНИ — 1800 г. ЇЇ ПЕРЕВИЩЕННЯ МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО ВАЖКОЇ ТРАВМИ ШИЙНОЇ ДІЛЯНКИ ХРЕБТА. МАСА УКРАЇНСЬКОГО ШОЛОМА СТАНОВИТЬ 1,35 кг

І якщо армія США свої тканинно-полімерні шоломи отримала ще в ХХ столітті, то українська 2014 року розпочинала антитерористичну операцію на Донбасі в СШ-68 (стальний шолом зразка 1968 року). Хоча заради справедливості слід сказати, що в Україні технологія виробництва сучасних захисних шоломів на основі полімерного волокна була опрацьована ще під час виконання нашими військовими підрозділами миротворчої місії в Іраку. Завдяки цьому, а також злагодженій роботі науковців та виробників у доволі стислий термін вдалося повністю забезпечити українських вояків, що виконували завдання в районі проведення АТО, захисними шоломами вітчизняного виробництва. Ними стали бронешоломи «Каска-1М», які виробляє НВП «Темп-3000». Такий шолом виготовляється з балістичної параарамідної тканини — тварону (аналог кевлару) з подальшим нанесенням на неї полімерного термореактивного компонента. Декілька шарів такої просоченої полімером тканини укладають у форму, потім цю заготівку пресують за певної температури, через що вона полімеризується, твердне. Затверділу оболонку обрізають та встановлюють у неї підтулейний пристрій (підшоломник). До речі, балістичну тканину, просочену полімером, називають «препрегом», а саму технологію виготовлення шоломів — «препреговою».

На етапі розробки цей вітчизняний бронешолом пройшов повний комплекс балістичних і ергономічних випробувань.

— Вітчизняний шолом «Каска-1М» відповідно до Держстандарту України належить до класу захисту 1-А, а за американським стандартом NIJ — до класу захисту II, — розповів начальник відділу захищеності та живучості озброєння та військової техніки ЦНДІ ОВТ ЗСУ полковник Олександр Чернозубенко. — За своїми захисними характеристиками він майже ні в чому не поступається своїм іноземним аналогам та забезпечує надійний захист голови бійця від осколків артилерійських снарядів, мін, гранат (має показник V_{50} на рівні 670 м/с) та пістолетних куль калібру 9 мм.

Зовнішня поверхня шолома оброблена спеціальною водостійкою речовиною, завдяки чому він зберігає свої захисні властивості при впливі атмосферних опадів. Шолом можна експлуатувати в температурному режимі від –40 до $+50^0$С. Також його конструкція дозволяє військовослужбовцю безперешкодно користуватися оптичними приладами і засобами зв'язку, а також засобами хімічного захисту. На голові бійця шолом фіксується за допомогою утримуючої системи з ременів із можливістю регулювання під необхідний розмір. Іще поверхня шолома дозволяє кріпити планки Пікатінні для монтування додаткових аксесуарів та фронтальне кріплення для пристрою нічного бачення. Маса українського шолома — 1,35 кг. Нині виробник пропонує три моделі бронешолома «Каска-1М» та декілька варіантів його виконання, розроблених відповідно до завдань, які виконує військовий підрозділ. До речі, вага однієї з цих моделей становить лише 950 грамів.

І хоча в цілому сучасні бронешоломи задовольняють вимоги військових, робота щодо їхнього вдосконалення не припиняється. Так, за словами фахівців ЦНДІ ОВТ ЗСУ, до основних світових тенденцій та особливостей подальшого розвитку армійських захисних шоломів можна віднести: надання переваги композитній конструкції (використання декількох матеріалів), що дозволить підвищити захисні властивості шолома зі зменшенням його маси; відхід від поняття протикульової стійкості у бік протиосколкового захисту (за досвідом бойових дій левову долю ражень голові бійця завдають саме осколки); інтеграція з іншими елементами екіпірування (шолом розглядається як платформа для кріплення приладів нічного бачення, засобів зв'язку, навігації тощо); підвищення його ергономічних характеристик (шляхом покращання конструкції підтулейного пристрою).

Андрій ЛИСЕНКО

КАСКА АДРІАНА М1915, АБО ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ШОЛОМА

На початку минулого століття у справі захисту вояків від впливу вражаючих елементів відбулася дуже знаменна подія — восени 1915 року на озброєння армії Французької Республіки почали надходити перші партії шоломів, які захищали як від осколків снарядів, так і від шрапнелі (для цього вздовж осі шолома був встановлений гребінь).

Шолом був розроблений французьким генералом Огюстом Луї Адріаном, тож увійшов в історію як каска Адріана М1915. Шолом складався з чотирьох частин: півсферичне склепіння шолома, передній і задній козирки (обидва з гострими окантованими краями) і гребінь, що прикривав вентиляційний отвір і підсилював захисні властивості шолома. Виготовлявся шолом зі сталевого листа завтовшки 0,7 мм і мав загальну вагу 700–800 г, що залежала від розміру, яких було три.

Оскільки шолом виявився досить ефективним проти шрапнелі, дешевим і простим у виробництві, то до кінця Першої світової він використовувався майже всіма військами французької армії. За його допомогою в Першій світовій війні вдалося знизити втрати від артилерійського вогню майже в чотири рази.

Згодом шолом був прийнятий на озброєння в Бельгії, Греції, Італії, Російській імперії (а потім й у СРСР), Японії, Люксембургу, Мексиці, Марокко, Перу, Польщі, Югославії. Тільки у Франції було виготовлено майже 20 мільйонів касок Адріана.

Протягом ХХ століття сталевий захисний шолом кардинально не змінювався аж до моменту розробки технологій виготовлення виробів з параарамідних матеріалів і надвисокомолекулярного поліетилену.

Але це вже зовсім інша історія.

Ярослав Левченко обстежує бійця

Поранених готують до евакуації

«КРОВ ПЕРЕЛИВАЛИ НАПРЯМУ. У ПИЛЮЦІ, ПІТЬМІ ЛЕЖАЛИ БІЙЦІ, З'ЄДНАНІ КАТЕТЕРАМИ»

«НАРОДИВСЯ В СОРОЧЦІ», — ЧАСТО КАЖУТЬ ПРО ВРЯТОВАНИХ ПАЦІЄНТІВ ЯРОСЛАВА ЛЕВЧЕНКА. ТА ЯКБИ НЕ МЕДИЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ І ВПЕВНЕНІСТЬ У ЙОГО ДІЯХ, НАВРЯД ЧИ «СОРОЧКА» ДОПОМОГЛА Б...

— Два сантиметри до серця! Ще один народжений у «сорочці»…
— Це ж треба! Куля наскрізь пробила плече бійцю та зайшла в бік його побратима, у ділянку серця!
— Нічого, житимуть. Обоє! Ну що, дістаємо?
— Віддамо їм на пам'ять, матимуть талісман

Улітку 2014 року в розгорнутому в Авдіївці медпункті, а точніше — крихітній, не обладнаній дорогою медичною технікою кімнатці, вирує робота: після бою за шахту «Бутовка» привезли одночасно шістнадцятеро «трьохсотих». Двох пацієнтів, поранених однією кулею, не вважають важкими, у трьох інших — критичніша ситуація. На вулиці — вибухи й стрілянина, а в імпровізованому медпункті всі намагаються говорити якомога тихіше. Тут точаться особливі бої — за життя. Електрики немає: пальне в генераторах закінчилося, рятують ліхтарики, та в них теж от-от сядуть батарейки.

— Добре, що свічок маємо достатньо, — каже колезі фронтовий медик Ярослав Левченко, нині Народний герой України.

Він уже другу добу не спить. Тільки-но ліг, як пролунав дзвінок: «Доку! Везуть поранених!» І хто ж запитує, відпочив він чи ні. Своєї черги чекає боєць із пораненням голови. Шансів небагато, але з упевнених рухів медиків стає зрозуміло, що житиме й він. Виважені професійні дії, мінімум слів, розуміння з півслова... Усі врятовані! Тепер можна й відпочити. Та чи надовго?

Ярослав демонструє фото, зроблені того дня. На одному з них куля, яку медики дістали з грудей воїна. Медик розповідає, що в такій ситуації найважче визначити, кому першому надавати допомогу.

— Якщо почати рятувати найважчих поранених, то існує ймовірність утратити тих, що були відносно легкими. Досить швидко пацієнт, якого вважали легким, може перейти в розряд важких. Тут потрібна неабияка врівноваженість. Свого апофеозу медичне сортування досягло, коли ми 2014 року були в оточенні в Шахтарську. Тоді поранені, яким уже надали допомогу, лежали в окопах. Важкі, але із шансами вижити, навіть уночі були поруч із медиками. Страждання важкопоранених намагалися полегшити сильними знеболювальними. Тож треба було сконцентрувати всі сили на тих, котрі мали реальні шанси вижити. На психіку тиснула інформаційна блокада: про бойову обстановку навкруги ми майже нічого не знали, а в окопі — купа поранених, і вивезти їх не можеш… В одного з бійців була так звана контузія легень: його вдарило вибуховою хвилею. Бійця можна було б урятувати, якби мали реанімаційне обладнання, кисень… А так він промучився три дні й помер у мене на руках. Це один із найжахливіших фронтових спогадів.

НЕРІДКО ЯРОСЛАВ НАМАГАВСЯ ЗЛАМАТИ МЕДИЧНІ ЗАКОНИ. БОРОВСЯ ЗА ПОРАНЕНИХ ТАК ЗАВЗЯТО, ЩО ВИЖИВАЛИ НАВІТЬ ТІ, КОТРІ НЕ МАЛИ ЖОДНИХ ШАНСІВ

Він боровся за поранених так завзято, що виживали навіть ті, котрі, здавалось, не мали жодних шансів.

— Пам'ятаю солдата з осколком у стегні й перебитою артерією. Дістатися до судини, щоб її перекрити, було неможливо, бо надто глибоко в тканинах вона лежала. Крововтрата просто критична. Наклали джгут, але до ранку пораненого ніхто не зміг евакувати. Ногу, перетягнуту джгутом понад шість годин найчастіше ампутують. Та й через утрату крові боєць слабнув просто на очах. У документах знайшли відомості про групу крові: четверта з негативним резусом. Ото халепа! Така кров за статистикою лише в 1% населення. Та все ж кинули клич, сподіваючись на диво. Виявилося, що четверо хлопців мають таку саму групу. Вирішили переливати кров напряму. Це треба було бачити. У пилюці, пітьмі лежали люди, з'єднані катетерами. Ризикували страшенно. Боєць вижив! А головне — ногу зберегли!

«Народився в сорочці», — часто кажуть про врятованих пацієнтів Ярослава Левченка. Та, якби не медична майстерність і впевненість у його діях, навряд чи «сорочка» допомогла б.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

P. S. *Після демобілізації Ярослав Левченко працював у проектному офісі Міністерства оборони. Чоловік підготував проект з удосконалення медичної евакуації, і він дуже сподівається, що ця його праця ляже в основу керівних документів. А віднедавна він працює на міжнародну компанію, ділиться бойовим досвідом з іноземними колегами, адже йому й справді є що розповісти…*

ПЕС ЗАКРИВ СОБОЮ ВІД ОСКОЛКІВ МІНИ ДВОХ БІЙЦІВ

Третя година ночі, сон медиків перериває сигнал рації: «Два «300-х!» Машина тут же мчить на допомогу. Одного з бійців поранено в обидві стопи, другого — в руку. Ситуація складна, та не фатальна.

— Можете вважати, що вам пощастило… Все ж таки розрив міни був зовсім поряд, — констатує медик.

— Та яке там «пощастило»? Це ж Рекс узяв на себе основний удар… — поранений воїн розповідає про героїзм свого пса. — На жаль, не вберігся, «впіймав» чимало осколків…

За дві години медики повернулися на позиції. Зібралися перепочити, та побачили, що до них мчать гості. Доставили пса Рекса, який закрив собою двох бійців. У собаки була перебита кістка, осколок у грудях, шиї… Але живий!

— Рекс пролежав кілька годин на позиціях із пораненнями, всі були впевнені, що він загинув, — розповідає медик Олексій. — Коли побачили, що живий, одразу повезли до нас. Ситуація виявилася дуже складною. Ми вкололи знеболювальне, зупинили кров, промили рану, вилучили осколок з шиї. Аби врятувати собаці кістку, відвезли його до міської лікарні, там зробили рентген, прооперували, з'єднали кістку проволокою…

Відтоді Рекс став справжньою зіркою Інтернету. А боєць, коли дізнався про порятунок свого чотирилапого друга, почав одужувати надшвидкими темпами.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

«БОЇ ПІД СТЕПАНІВКОЮ БУЛИ НАЙВАЖЧИМ ПЕРІОДОМ ЗА ВСЮ МОЮ ІСТОРІЮ ВІЙНИ...»

ЯК ВЧОРАШНІЙ КУРСАНТ ОПИНИВСЯ В САМІСІНЬКОМУ ПЕКЛІ БІЛЯ САВУР-МОГИЛИ

Командир механізованої роти старший лейтенант Михайло Кирдан із перших хвилин знайомства підкорює своєю щирістю і позитивом. Та коли дізнаєшся деякі подробиці його участі в боях 2014 року, розумієш, що перед тобою людина, наділена неабиякою сміливістю та силою духу

Старший лейтенант Михайло Кирдан:

«Люди на війні не повинні втрачати почуття гумору. Тоді легше. Якось нашу позицію добряче накрили. Знищили БМП, влучили в боєкомплект. Думаю: зараз мої бійці носи повісять. Але дивлюся — нічого, хлопці в доброму гуморі, навіть жартують. Хтось сказав: сміємось, отже, не здаємось»

Липень 2014-го. Лейтенант Михайло Кирдан щойно закінчив Академію сухопутних військ у Львові й отримав направлення до однієї з механізованих бригад. Кілька днів на приймання взводу, і вже за тиждень він був у районі АТО поблизу Савур-Могили, за сім кілометрів від кордону з Російською Федерацією.

— Не встигли ми увійти в Степанівку, як мене викликав командир роти: «Збирай взвод, виходимо», — згадує Михайло. — Закинули до БМП боєкомплект, воду і трьома машинами вирушили. Тоді українські підрозділи потрапили в оточення, їм потрібен був коридор. Ми мали стати однією з його ланок.

Наш підрозділ висувався на перехрестя між Побєдою й Степанівкою, яке належало зачистити від бойовиків. Зупинилися метрів за 600 від нього. Раптом збоку виїхав БТР противника і відкрив по них вогонь.

— Командир роти відразу загинув. Так я залишився старшим. Але тоді ще того не знав, бо рухався трохи позаду.

Бойовики на перехресті відкрили шквальний вогонь. Зволікати не було часу. «Хто зі мною?» — запитав взводний. Погодився Артем Новак, непоказний на вигляд боєць.

— Хлопчина родом із Рівненської області. На вигляд одразу й не скажеш, що має такий стрижень справжнього чоловіка. А тоді я навіть прізвище його не міг згадати. Але його тверде «я піду» сумніву не викликало, — згадує Михайло.

Хлопці пішли вздовж дороги, обабіч лісосмуги. Метрів за триста побачили на перехресті п'ятьшість осіб у цивільному зі зброєю.

— Ми з Артемом по них — із автоматів, із підствольників. Йшли пробоєм, не зупиняючись, — говорить Михайло. — Ті, напевно, навіть не зрозуміли, скільки нас було, відступили. Коли вийшли на перехрестя, викликав ротного по радіо, той не відповідав. Я ж не знав, що він загинув… Згодом підтягнувся весь взвод, потім ще танк підійшов.

За кілька годин українців на перехресті накрили з «Градів», на щастя, нікого не зачепило. А вже на світанку посунула піхота противника з БТРом. Кілька пострілів із танка — і їх як вітром здуло.

За декілька годин почали виходити з оточення наші підрозділи. Їх було чимало: близько сотні машин, піхота, прикордонники, міліціонери. По їхніх обличчях можна було зрозуміти, через що вони нещодавно пройшли.

— Хлопці зупинялися, дякували нам. Пам'ятаю, зіскакує один із БМП, звання не було видно. Ми обнялися. Пізніше дізнався, що то був комбат однієї з механізованих бригад. Згодом він став начальником штабу нашої частини.

Ще добу після того Михайло та його бійці утримували перехрестя. Проте з кожною годиною обстановка погіршувалася — хлопців накривали з «Градів» і ствольної артилерії, підтягувалися ворожі танки і піхота. Від обстрілів і перестрілок підрозділ танув на очах, техніка була знищена, боєприпаси закінчувалися, а підкріплення не підходило. Зв'язку теж не було, тому обстановку навколо Михайло не знав.

ВЧОРАШНІЙ КУРСАНТ ОПИНИВСЯ В СИТУАЦІЇ, КОЛИ НЕОБХІДНО САМОСТІЙНО ПРИЙМАТИ ВАЖЛИВІ РІШЕННЯ. ПОПЕРЕДУ ЧИСЛЕННИЙ ПРОТИВНИК, А ЗА СПИНОЮ БІЙЦІ, ЯКІ МОВЧКИ ДИВИЛИСЯ НА МОЛОДОГО ЛЕЙТЕНАНТА, ОЧІКУЮЧИ ЙОГО КОМАНД

Вчорашній курсант опинився в ситуації, коли необхідно самостійно приймати важливі рішення. Завдання ніхто не скасовував, попереду численний і сильний противник, а за спиною бійці, які мовчки дивилися на молодого лейтенанта, очікуючи його команд…

— Я вирішив відходити, — говорить Михайло, — як з'ясувалося, це було правильно. Потім ми тримали один із блокпостів на роздоріжжі біля Степанівки. Противник сунув з трьох сторін, фактично село було оточене.

13 серпня більше двох годин снаряди з «Градів» перекопували позиції бригади, а потім на штурм села пішли ворожі танки й піхота. Саме там, у Степанівці, українці вперше мали справу з російськими Т-90.

— За кілька днів надійшла команда з боєм виходити, — згадує Михайло. — Йшли вночі вздовж кордону. Під обстрілами, через засідки, вогонь російських танків. Іноді здавалось, що все, кінець. Але вийшов і насамперед зателефонував своїй дівчині, сказав, що живий. Після виходу мене призначили в інший підрозділ, який саме доукомплектовували. А потім відправили під Докучаєвськ. За тиждень до того там розбили підрозділ однієї з механізованих бригад, а ми стали на їхнє місце. Уявляєте наші відчуття?

Під Докучаєвськом Михайло захопив у полон російського військового. Місцеві жителі, що підтримували Україну, повідомили: на трасі Донецьк–Маріуполь, за кілометр від українського блокпоста стоїть машина. В ній військові в одностроях із шевронами Росії.

Михайло швиденько зібрав групу і навідався до тих військових. Їх було двоє. Росіяни помітили українців, почали відстрілюватися. Одного наші знешкодили, а другий був поранений.

— Не залишати ж його помирати. Я вийшов з-за своєї машини і пішов до нього. Зброю опустив, щоб той не лякався. Поки йшов, щось говорив йому, а сам думав, дивлячись на його автомат, спрямований на мене: «Чи правильно я роблю? Зараз він вистрелить, і я постраждаю за мою ж доброту. Може, краще розстріляти машину разом із ним?..» Так я підійшов до росіянина майже впритул. Наказав вийти, роззброїв його. Потім ми його перев'язали і відправили в тил.

Пізніше підрозділ Михайла направили у Піски, де офіцер зазнав поранення. Два осколки пробили руку і зупинилися в грудній клітці. Лікар сказав: «Пощастило тобі, друже, важливих органів не зачепило». Потім госпіталь, реабілітація.

Після повернення Михайла призначили на штабну роботу. Але за півроку офіцер відчув, що цілком відновився, і попросився назад у роту.

— У червні 2016-го обійняв посаду її командира. А за місяць знову зайшов у район АТО й досі на передовій. Головне для мене — вийти в тому складі, що зайшли, адже всіх нас чекають удома.

…Коли я повертався з позиції, де зустрівся з Михайлом і записав його спогади, в голові крутилася одна думка: чому він тоді, в 2014-му, після всього пережитого під Степанівкою зберіг життя пораненому російському військовому під Докучаєвськом? Адже відомо, що росіяни тоді поводилися зовсім інакше. Можливо, саме лицарською шляхетністю українці і відрізняються від росіян...

Роман ТУРОВЕЦЬ

ЙОГО ВІРА В УКРАЇНСЬКИЙ ДОНБАС НЕПОРУШНА

ПЕРЕСЕЛЕНЕЦЬ ІЗ ДОНЕЦЬКА, ДОЦЕНТ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ, УЧАСНИК АТО, ЯКИЙ ЗАЗНАВ ПОРАНЕННЯ — ЦЕ ВСЕ ПРО МИХАЙЛА ЖИЛІНА — КАНДИДАТА НАУК І КОЛИШНЬОГО КЕРІВНИКА ТРУПИ ЄДИНОГО НА ДОНБАСІ ДОНЕЦЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ

Коли 2014-го на площі Донецька почались мітинги сепаратистів, Михайло разом з іншими активістами збирались на проукраїнські мітинги. А тільки-но над містом стали з'являтися російські прапори, вирушив у військкомат.

— З вікна театру постійно бачив антиукраїнські мітинги на центральній площі Донецька. Найбільші з них — до 3000 учасників. Це свідчить про реальний рівень підтримки сепаратистських ідей у місті з понад мільйонним населенням. Ними керували «інтелігенти» з виразним московським говором. Учасників мітингів зазвичай привозили автобусами із шахт і за кілька годин відвозили назад, тож ішлося не про щиру підтримку цих ідей. Для порівняння: на перший проукраїнський мітинг у Донецьку, коли розгортали великий український прапор, зібралося понад 5000 людей. На жаль, уже наступний проукраїнський мітинг позначився провокаціями та вбивством активістів. Але люди не злякалися, і цей кривавий мітинг став далеко не останнім.

НА ПЕРШИЙ ПРОУКРАЇНСЬКИЙ МІТИНГ 4 БЕРЕЗНЯ 2014 РОКУ В ДОНЕЦЬКУ, КОЛИ РОЗГОРТАЛИ ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР, ЗІБРАЛОСЯ ПОНАД 5000 ЛЮДЕЙ

Михайло Жилін в районі АТО

Чоловік разом із родиною

Іще в березні 2014-го Михайло пішов у військкомат записуватися добровольцем на випадок війни. Чоловікові відмовили, мовляв, прийдеш пізніше, але він наполіг, щоб його все-таки записали. За кілька тижнів військкомати Донецька було захоплено, і списки добровольців одразу потрапили в руки сепаратистів.

— На фронт я пішов у складі батальйону територіальної оборони «Харків». Першого дня нас було троє з Донбасу, та буквально за добу чи дві нас уже набралося як мінімум 20 земляків. Добровольці прийшли з Краматорська, Добропілля, Костянтинівки, Димитрова та інших міст. Загалом із 600 осіб у батальйоні, переважно мобілізованих із Харківщини, було 60 добровольців із Донбасу. Переконаний, що всі ці люди, так само як і я, пішли б захищати країну, навіть якби хтось напав на Волинь або Закарпаття. Спочатку нашою зоною відповідальності була друга лінія оборони: від Сєвєродонецька до Трьохізбенки. Кілька разів за цей час бойовики вдарили з «Градів», та ще й не по нас, а по самому селу, як у них це зазвичай буває. Потім нас перевезли на Донеччину, у Верхньоторецьке. Там було гаряче. Фронт розділив селище навпіл. Відстань до ворожого блокпоста становила всього 500 метрів, тому стрілецька зброя майже не стихала. Часом нам допомагав танк. Він відстрілював боєкомплект і їхав із наших позицій. Після цього діставалося вдвічі більше: усі «прильоти» були по нас.

КОЛИ МИХАЙЛА ПРИВЕЗЛИ В КРАСНОАРМІЙСЬКИЙ ГОСПІТАЛЬ, ВІН ВТРАТИВ БАГАТО КРОВІ, ПУЛЬС БУВ ЛЕДВЕ ВІДЧУТНИЙ…

Під час чергового «перемир'я» Михайлові прострелили легеню, але він дивом вижив. Була чергова перестрілка. Місцевість у цьому селищі відкрита. Ворог добре проглядав позиції та постійно по них гатив.

— Мені наскрізь прострелили ліву частину грудної клітки. Почався пневмоторакс. Я втратив багато крові. Хлопці витягали мене під щільним вогнем. Це здавалось майже неймовірним, але мене вдалося доправити до безпечного місця. Відстрілялися, а потім одразу кинулись надавати мені першу медичну допомогу. Коли привезли в красноармійський госпіталь, пульс був ледве відчутний… Мені пощастило з лікарем, який робив операцію. Він — кандидат медичних наук зі львівського госпіталю. У Дніпропетровську, куди мене евакуювали гелікоптером, навіть дивувалися, що таку складну операцію здійснили в польових умовах.

Незважаючи на поранення, науковець не шкодує, що пішов на фронт. Він із тієї когорти українців, які, попри тривале зомбування, лишилися вірними своїм переконанням і своїй країні.

Після численних операцій Михайло повернувся до цивільного життя й переїхав із родиною у Вінницю. Філолога запросили в рідний Донецький національний університет, який теж сюди передислокувався.

— Мене завжди вабило в якесь компактне місто, затишне та мальовниче, аби оселитися, викладати, писати наукові праці. Від Вінниці я просто в захваті!

Спілкуючись із Михайлом, переконуєшся, що його віра в український Донбас непорушна, хоча є історії, які змушують людей думати інакше…

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІДСВЯТКУВАВ СВОЄ 80-РІЧЧЯ У ВІННИЦІ

Побутова необлаштованість, відсутність меблів, комп'ютерів і навіть книжок… Коли в листопаді 2014 року Донецький національний університет запрацював у Вінниці, він зіткнувся з низкою проблем. Це був справжній виклик — вижити, і колектив навчального закладу справився із завданням успішно!

— Людині, яка пустила своє коріння, дуже важко покинути все, узяти паспорт, необхідні речі й переїхати на нове місце, — ділиться своїм пережитим Роман Гринюк, ректор Донецького національного університету. — Для деяких наших співробітників цей біль досі гострий, і їхня душа болить за своє, залишене в Донецьку. Я хоч і немолодий, але маю таку ж позицію, бо передусім громадянин України, і в рідній державі будь-де мені комфортно.

Віднедавна девіз закладу — «Ім'я зобов'язує». З липня минулого року університет має ім'я Василя Стуса.

— Цим вчинком ми віддячили всім тим, хто віддав своє життя за український Донбас. Для ДонНУ називатися іменем Василя Стуса не просто почесно, а й відповідально. Стус додав нам сили рухатися вперед, відкривати нові горизонти. Ми напевно не помилилися з вибором імені.

Нині в університеті навчається понад 5000 студентів з усієї України. Тут працюють і донецькі, і вінницькі, і черкаські, і житомирські, і київські фахівці…

Інф. «НА»

ВОНИ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ

Артилерист з позивним «Бурштин» пішов до війська добровольцем під час 3-ї хвилі мобілізації. Сьогодні він військовослужбовець за контрактом

Морпіх Іван з Криму виходив командиром відділення. Сьогодні старшина командує вже взводом. У нього п'ять ротацій до району проведення АТО. Воював під Гранітним, Гнутовим, Широкиним тощо

Старший сержант із позивним «Шериф» родом із Луганщини. Воює за свою малу батьківщину. Хоче якнайшвидше звільнити свій рідний край

Матрос-телефоніст Лариса Мала — з морської піхоти. З перших днів війни працювала як волонтер, а з 2016 року уклала контракт. Двоє дорослих дітей і онуки пишаються своєю мамою і бабусею!

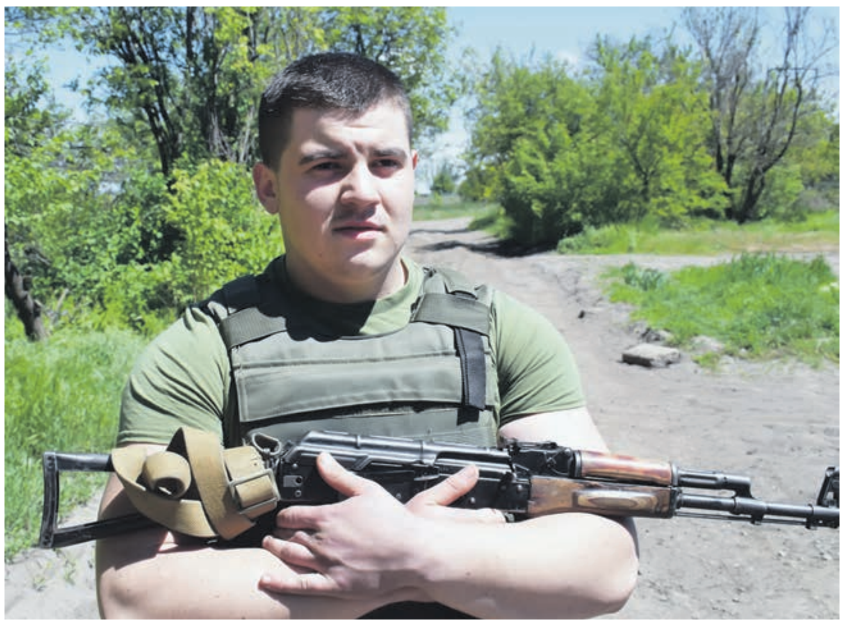
Головному сержанту роти Леоніду Іванчурє 31 рік. Із них тринадцять він служить у війську. За плечима військовослужбовця три роки війни, участь у боях за Савур-Могилу, Степанівку та Оленівку

Бійці дали йому позивний «Батя». У свої 57 років він намагається бути турботливим та водночас вимогливим командиром. Воює вже два роки

Ігор з Одещини вже третій рік воює на Сході. Пройшов Широкине, Павлополь...

Десантник Тарас сьогодні виконує бойові завдання на Донецькому напрямку

Старший солдат Дмитро Тучапський служить в інженерно-саперному взводі. Більше як 15 років поспіль їздив до Польщі на заробітки. А коли в Україну прийшла біда, він прийняв рішення повернутися, аби захистити свою землю

23 травня Верховна Рада ухвалила законопроект № 5313 «Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації». Закон встановлює на телебаченні обов'язкові щотижневі квоти передач і фільмів українською мовою. Йдеться про 75% державної мови для загальнонаціональних і регіональних телеканалів, 60% — для місцевих, а також 75% української мови для програм новин. Днями Президент України підписав закон. Він вступить в дію через чотири місяці. Окрім цього передбачено 12 місяців перехідного періоду. Глава держави зазначив, що цим рішенням українська мова з-поміж інших мов стала захищеною в Україні

Українською мовою мають заговорити всі без винятку чиновники, депутати всіх рівнів та інші. Це фактор безпеки країни!

БЕЗПЕКА ЗА МОВНИМ БРУСТВЕРОМ,

АБО ПРО ЗНАЧЕННЯ КВОТУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЕФІРУ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ ТА РАДІО

Мовні квоти на телебаченні й радіо — це державницьке рішення, зазначають експерти у сфері інформаційної безпеки. Російська Федерація є агресором проти України, яка ще й жорстко веде проти нас інформаційну війну. За цих умов зробити українську мову панівною в рамках національного інформаційного простору вже давно на часі. Нині ми аж ніяк не можемо собі дозволити розкіш вільної мовної конкуренції, на якій наполягають різного штибу діячі. Надважливе завдання — наполегливо запроваджувати українську мову як основний засіб комунікації, і передусім у сфери державного управління. Нею мають заговорити всі без винятку чиновники, депутати всіх рівнів та інші. Це фактор безпеки країни. Свого часу прибалтійські народи, а також поляки, словаки, чехи й інші убезпечилися за мовними брустверами, і лише українці повелися вельми безпечно. У підсумку українці мають плоди своєї легковажності. Згадаймо слова Путіна: «Росія там, де російськомовне населення!» або ж «Ми не дозволимо дискримінувати росіян!»

Зрештою, аналізуймо й те, до чого вдається сам ворог. На україномовних теренах Кремль через куплених «глашатаїв» послідовно протискує ідею державної багатомовності, а водночас в окупованому Криму запроваджує суцільну русифікацію. І нині жителі Криму складають іспити на знання «язика» та історії РФ, щоб дістати російське громадянство. Роль української й кримськотатарської мов там зводиться нанівець. Тож потрібно шанувати рідну мову! До речі, жодну з інших мов у світі не було стільки разів заборонено, як нашу рідну, солов'їну. Понад 300 офіційних заборон! Левова частка — з боку «старшого брата».

ШАНУЙМО РІДНУ УКРАЇНСЬКУ МОВУ! ДО РЕЧІ, ЖОДНУ З ІНШИХ МОВ У СВІТІ НЕ БУЛО СТІЛЬКИ РАЗІВ ЗАБОРОНЕНО, ЯК НАШУ РІДНУ, СОЛОВ'ЇНУ. ПОНАД 300 ОФІЦІЙНИХ ЗАБОРОН! ЛЕВОВА ЧАСТКА — З БОКУ «СТАРШОГО БРАТА»

І ще кілька слів про всілякі негативні прогнози щодо мовного квотування на телеканалах і радіо. Пригадайте ситуацію із запровадженням українського дубляжу в кіно. Скільки було виття! Казали, що кіно загине, ніхто в кінотеатр не ходитиме… І що? Касові збори не впали, а, навпаки, зросли, відвідуваність кінотеатрів збільшилася! Ба більше, якість кіно та перекладу зросла, і чимало творчих людей, акторів отримали роботу.

Уразив пост польської журналістки Б'янки Залевської, з якою випало познайомитися в АТО: «Більш ніж половина українців розмовляє мовою агресора. Для мене шок, коли я приходжу в магазин і звертаюсь українською, а продавець відповідає мені російською. Як це можливо, що я вивчила мову за рік, а корінні українці не можуть її вивчити протягом усього життя?» Чи не варто замислитися? Дехто з наших громадян продовжує «жити» в колишньому Союзі...

Дивуюсь, як люди відреагували на заборону соціальних мереж, які мають російське походження. Адже тут маємо справу з елементарним незнанням основ кібербезпеки. Будь-яка інформація, що потрапляє до ворога, чи будь-який ресурс, який фінансує ворог, фактично є пострілом по своїх.

Руслан ТКАЧУК

ПРИБЕРЕЖНЕ СЄДОВЕ: ДО Й ПІД ЧАС ОКУПАЦІЇ

«РУСКІЙ МІР» ЗМІНИВ ЦЕЙ, КОЛИСЬ БЕЗПЕЧНИЙ, ТУРИСТИЧНИЙ КУТОЧОК НЕВПІЗНАННО

Сєдове — окуповане містечко Новоазовського району Донецької області на кордоні з РФ та самому березі Азовського моря. До війни в ньому було всього майже 3500 будинків, але його любили відпочивальники. Містечко було одним із найдешевших для відпочинку та приймало сотні тисяч туристів за сезон. Сюди приїжджали і у відпустку, і просто на вихідні… Уздовж моря — бази відпочинку, санаторії й профільні профілакторії металургів, гірників, учителів, хіміків...

Тепер Сєдове — закрита зона. Відпочивальники, які все ж тягнуться влітку до моря, перетинають блокпост бойовиків, де в них знімають копії з паспортів, перевіряють мобільні телефони на наявність «укропатріотизму» й записують міжнародний код-ідентифікатор. Усі, що перебувають на території закритого курортного містечка, — під постійним наглядом людей зі зброєю.

Важко дивитися на зміни, що відбуваються в людях, особливо коли йдеться про перепустки, закриті зони, перевірки, патрулі та комендантську годину. Вони повторюють, немов зачаровані: «Це нормально, це не звужує наші права й свободи, у Росії всі так живуть!»

Левова частка санаторіїв стоїть пусткою. Так само нелюдно в колись ущерть заповнених кафетеріях і магазинчиках, що відкривалися тільки на літній час. Закрито клуби, у яких раніше всю ніч розважалася молодь. Багато що вже розібрано та розкрадено. У місті не лише туристів, навіть місцевої молоді небагато, бо вона не має роботи.

Зате відпочивальників чекають, однак зазначають, що влітку 2014–2015 років туристів майже не було, тільки військові та росіяни, які звикли тут відпочивати ще за мирних часів незалежної України. І хоча поруч такий же Азов у Таганрозі, російські прибережні міста й селища, росіяни завжди їхали відпочивати в Україну, тому що дешевше, лагідніше, чистіше.

Нині Сєдове радо прийняло б відпочивальників, але ціни в рублях майже зрівнялися з московськими, а ще воно за 15–18 км до прифронтового Широкиного, звідки періодично долинають вибухи.

Туристів Сєдове зустріне не тільки блокпостами, а й людьми в камуфляжі, що відпочивають на березі, танками, БТРами та вишками спостереження.

Із 23:00 до 5:00 тут діє комендантська година, вулицями ходять військові патрулі. Перевірка документів може застати будь-де: дорогою на пляж, додому або в магазин...

Часом поміж захисниками так званого «ДНР» спалахують п'яні сутички, лунають постріли. На березі люди, скинувши камуфляж та склавши зброю докупи, грають у волейбол серед військової важкої російської техніки.

До речі, туристи з Росії відзначають, що з початку конфлікту Росії з Україною на російському березі Азова ситуація з відпочинком така сама. Майже весь берег зайняли військові бази, і дуже зросли ціни на продукти. Туристи, які ще не дуже звикли до відпочинку під прицілом, нервують.

У Сєдовому чимало пансіонатів для дітей-сиріт і дітей з особливими фізичними потребами. Але з початку військових дій сюди жодного разу не привозили дітей на відпочинок. Адже відпочинок під прицілом — то не для дітей. Окрім того, в ОРДЛО немає тих, котрі опікувалися б дитячими будинками.

На жаль, в окупації залишився природний національний орнітологічний заповідник «Меотида», де гніздилося багато птахів, занесених у Червону книгу, і нерестилась риба. Місцеві кажуть, що зникли лебеді, чаплі та гуси. Вони плакали, коли бачили, як бойовики стріляли в лебедині пари, як гнили на березі підстрілені пташині тушки. В окупованій частині Азова відбувається безконтрольний вилов риби, який не припинявся навіть під час нересту, що, звісно ж, призведе не тільки до зникнення рідкісних видів риби, а й до зменшення промислової популяції. Частенько рашисти, які приїжджають у відпустку зі зброєю, побачивши косяк риби, просто жбурляють у море гранати.

Назвати відпочинок у Сєдовому безпечним — це те саме, що назвати цікавою прогулянку по замінованому полю.

Олена СТЕПОВА

«РОСІЯ НЕ ПРИХОВУЄ ПРАГНЕННЯ ПОВЕРНУТИ УКРАЇНУ У СФЕРУ ВЛАСНОГО БЕЗЗАСТЕРЕЖНОГО ВПЛИВУ, БА БІЛЬШЕ, ВОНА ПОДИВОВАНА ОПОРОМ ІЗ БОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ Й СУСПІЛЬСТВА»

Про російську концепцію гібридної війни, етапи її розгортання, складники, стан реалізації гібридного протистояння в Україні та можливі напрями протидії планам РФ розповідає кандидат політичних наук, доцент НТУУ КПІ імені Ігоря Сікорського, виконавчий директор Центру суспільних відносин, автор досліджень «Гібридна війна: вижити та перемогти» й «Гібридна агресія Росії: уроки для Європи» Євген Магда.

— Сучасне розуміння безпеки країни значно розширилося, якщо раніше воно включало в себе воєнну загрозу, економічну безпеку тощо, то нині активізовано й інформаційну складову. Як, на вашу думку, чи змінилася ситуація на «гібридному фронті», якщо порівнювати роки до відкритої воєнної агресії Росії із сьогоденням?

— За три останніх роки ми всі серйозно змінилися. Якщо із 2010-го по 2014-й Росія могла хазяйнувати в багатьох сферах життя українського суспільства, то сьогодні українці доводять, що вони варті власної державності. Доводять у протистоянні з потужною військовою машиною та економікою Росії, але доводять переконливо. Поступово ми стаємо грамотнішими й в частині усвідомлення того факту, що під час гібридної війни головні битви розгортаються за нашу свідомість, а не за території. Це примушує й агресора шукати нові методи впливу. Однак головне, на мою думку, — те, що Україна вистояла й поступово стає сильнішою.

Проте, сьогодні наше суспільство найуразливіше, мабуть, в інформаційній сфері. Ми вже переконалися, що Збройні Сили стають сильнішими, вправнішими, та й у Кремлі усвідомлюють, що воєнним шляхом на Донбасі просунутися буде складно. Тому Українську державу намагаються розхитувати зсередини, вправно використовуючи комплекс факторів, змішуючи правду й відверту брехню за рецептами доктора Геббельса. Звісно, без перетворень в економіці нам складно буде добитися серйозних змін на краще в житті України, потрібна й кристалізація національних інтересів, навколо яких гуртуватимуться здорові сили українського суспільства.

— Чи є виходом у боротьбі з гібридною війною заборони та цензура?

— Цензура — ні: далеко не впевнений, що українське суспільство її сприйме. А от обмеження використання в Україні російських соціальних мереж та поштових сервісів — логічний і доцільний крок. Нашому суспільству корисно буде пригадати, що в умовах навіть гібридної війни потрібні обмеження, можливі певні незручності.

УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ НАМАГАЮТЬСЯ РОЗХИТУВАТИ ЗСЕРЕДИНИ, ВПРАВНО ВИКОРИСТОВУЮЧИ КОМПЛЕКС ФАКТОРІВ, ЗМІШУЮЧИ ПРАВДУ ТА ВІДВЕРТУ БРЕХНЮ ЗА РЕЦЕПТАМИ ДОКТОРА ГЕББЕЛЬСА

— У чому полягають особливості саме російсько-української гібридної війни?

— Їх багато, проте, можливо, головна особливість полягає в тому, що український і російський народи мають великий шматок спільної історії, однак далеко не кожен наш громадянин усвідомлює, що Україна перебувала в підлеглому, колоніальному стані протягом століть. Кремль дуже вправно використовує різноманітні інструменти, перетягуючи під російські знамена київських князів (Володимир-Хреститель — найпоказовіший приклад), дискредитуючи борців за українську незалежність, спекулюючи на дражливих для мільйонів українців питаннях мови та релігії. Росія не приховує прагнення повернути Україну у сферу власного беззастережного впливу, ба більше, вона подивована опором із боку української влади й суспільства. Це протистояння вже змінило російсько-українські відносини та змінить їх іще більше, і Україна не має іншого виходу, крім перемоги. Проте вона, найімовірніше, полягатиме в тому, що Росія буде змушена змиритися з незалежним від неї курсом нашої держави.

Євген Магда є автором однієї з перших в Україні книжок, присвячених тематиці гібридної агресії

— Наскільки велика ймовірність того, що Росія спробує використати «кримський» і «балканський» фактори у своєму протистоянні із Заходом?

— Росія й на українській території воює із Заходом, — так вважають її керівники. І буде величезною помилкою вважати, ніби в Україні гібридна війна завершиться, завдання Кремля значно масштабніше — як мінімум, послабити Європейський Союз. Тому РФ використовуватиме багато факторів і способів впливу. Як на мене, у зоні ризику — Білорусь, Молдова, країни Балтії, яких у Москві сприймають як сферу беззастережного впливу.

— Що сьогодні можна сказати про економічну складову гібридної війни Росії проти України? Як змінилася ситуація?

— Хочу нагадати, що Росія почала запроваджувати економічні санкції проти України ще напередодні Євромайдану — у серпні 2013 року, та й назвати рівноправними російсько-українські економічні відносини навряд чи вийде. Протягом трьох останніх років РФ перестала бути головним торговельним партнером України.

— Як ви гадаєте, на який сценарій можна чекати від Кремля найближчим часом?

— На Донбасі Росія продовжить нагнітати напруження, збільшуючи арсенал військової техніки. Не має бути ілюзій: Путін не зацікавлений у поверненні в Росію тисяч людей із бойовим досвідом, та й позбуватися механізму впливу на ситуацію в Україні він не налаштований. Однак головну ставку Росія зробить на дестабілізацію нашої держави зсередини, як на найефективніший спосіб боротьби проти України.

— Який найкоротший шлях України до перемоги в гібридній війні?

— Я про це написав ще 2015 року: ми повинні змінюватися й перемагати. Усвідомлювати, що ця боротьба не іграшкова, а реальна, створювати точки зростання національних інтересів та консолідації суспільства. Ми повинні усвідомити значення нашої перемоги. Можливо, її буде здобуто без урочистостей, проте неодмінно вона буде.

Записала Наталія ЗАДВЕРНЯК

СВІТ НЕВИЗНАНИХ «РЕСПУБЛІК»

НЕВИЗНАНА «РЕСПУБЛІКА» ПІВДЕННА ОСЕТІЯ, ЯКА УТВОРИЛАСЯ ВНАСЛІДОК АГРЕСІЇ РОСІЇ, ПЛАНУЄ ВІДКРИТИ ПОСОЛЬСТВА В ТАК ЗВАНИХ «ЛНР» І «ДНР»

Південна Осетія відкриє свої посольства в невизнаних «донецькій і луганській народних республіках» найближчим часом, як повідомляє ТАСС. «Ми розвиватимемо відносини з країнами, яких ми визнали, — повідомив президент Південної Осетії Анатолій Бібілов. — Найближчим часом надамо будівлю під посольство ДНР. Своєю чергою керівництво цієї республіки вже надало гарний будинок під посольство Республіки Південна Осетія в ДНР».

Аналогічну угоду готують і з «ЛНР». Бібілов додав, що для роботи в посольстві в Донецьк пошлють випускників «МГИМО» — професійних дипломатичних працівників Південної Осетії. У процесі реалізації — плани з розвитку торговельно-економічних відносин Південної Осетії з ОРДЛО.

Нагадаємо, що напередодні Парламентська асамблея НАТО закликала Російську Федерацію «відкликати визнання незалежними окупованих регіонів Грузії й вивести свої збройні сили з цих територій». А 18 травня 2017 року голова терористичного угруповання «ЛНР» Ігор Плотницький запропонував створити «Союз Невизнаних Держав». За його словами, це новоутворення допоможе розв'язати економічні й політичні проблеми.

На сьогодні терористичні угруповання «націоналізували» приватні й державні вугільні підприємства, що належали до юрисдикції України. Управління ними передано компанії «Внешторгсервис», зареєстрованій у Південній Осетії. До речі, це не перша південноосетинська компанія, яка з'являється на окупованих територіях.

Наразі у Повітряних Силах робляться практичні кроки, які в майбутньому дадуть змогу українським бойовим літакам здійснювати закордонні «відрядження» та виконувати завдання спільно з літаками країн — членів НАТО

«БЕЗВІЗ» для військової авіації

МОДЕРНІЗОВАНІ ЛІТАКИ ПОВІТРЯНИХ СИЛ УКРАЇНИ ГОТОВІ ДО ПОЛЬОТІВ МІЖНАРОДНИМИ ТРАСАМИ ТА ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З АВІАЦІЄЮ КРАЇН НАТО

Українське військо вже багато років співпрацює з арміями країн — членів НАТО. Проводяться багатонаціональні навчання, створюються спільні підрозділи. Не припиняється робота українських миротворців і в місіях ООН

У сфері міжнародного військового співробітництва також бере активну участь авіаційна компонента Повітряних Сил. Це українсько-данська операція «Північний сокіл», здійснення ротацій міжнародних контингентів сил ООН, евакуація громадян України з місць надзвичайних ситуацій (Лівія, Непал). На рахунку авіаторів — і низка міжнародних навчань із залученням тактичної авіації на зразок проведеного напередодні «Євро-2012» українсько-американсько-польського навчання «Безпечне небо».

Попри це, далі за власний повітряний простір українська бойова авіація для проведення навчань іще не літала. Річ у тім, що в міжнародному повітряному просторі існують свої правила польотів та перельотів. За їх дотриманням пильно стежить Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO). Вона ж моніторить проблематику цих питань і в разі потреби змінює вимоги. Усі, хто хоче літати міжнародними трасами, мають відповідно підготувати до цього екіпажі та авіаобладнання. І українські Ани, МіГи та «Сушки» не є винятком.

Однією з головних вимог ICAO є наявність англомовного екіпажу. Тож українські пілоти, які готуються до виконання польотів за межами України, обов'язково володіють англійським мінімумом, необхідним для спілкування із землею. Але це найпростіша з проблем. Зовсім інша річ — її технічний бік.

Донедавна Повітряні Сили мали лише кілька літаків, які могли безперешкодно літати за кордон. Це переважно літаки військово-транспортної авіації, які було дообладнано згідно з вимогами ICAO ще в 1990-ті. «Важкоvalues» Іл-76МД, якими із середини 1990 років здійснювали ротації міжнародних контингентів сил ООН, були першими, які отримали «безвіз» для перельотів на міжнародних трасах. Так само в 1990-х дообладнали й літак-розвідник Ан-30Б ескадрильї «Блакитна стежа», який виконував завдання за програмою «Відкрите небо». На початку нинішнього тисячоліття до виконання спільних завдань у рамках «Україна — НАТО» підготували й санітарний літак Ан-26 «Віта», модернізоване обладнання якого також давало змогу літати за кордон.

Утім це були лише поодинокі випадки переобладнання авіатехніки за стандартами ICAO, що було продиктовано певними міжнародними зобов'язаннями України. Про масове переобладнання винищувальної чи бомбардувальної авіації взагалі не йшлося. Тільки сьогодні робляться практичні кроки, які в майбутньому дадуть змогу українським бойовим літакам здійснювати закордонні «відрядження» та виконувати завдання спільно з літаками країн — членів НАТО.

— У Повітряних Силах відбувається активна робота з дообладнання літальних апаратів до вимог ICAO, — каже головний інженер авіації Командування Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-майор Петро Скоренький. — Наприклад, на військово-транспортних літаках типу Ан-26 та Іл-76 таке обладнання обов'язково встановлюють у рамках виконання капітального ремонту. І станом на сьогоднішній день кожна з бригад транспортної авіації має в строю по кілька таких літаків. Те саме відбувається й з бойовими літаками. Їх дообладнують під час модернізації на вітчизняних авіаремонтних підприємствах. Щороку кількість таких літаків збільшується.

Усі винищувачі МіГ-29 (УБ), Су-27 (УБ), штурмовики Су-25 (УБ) та навчально-тренувальні літаки Л-39, які пройшли модернізацію за українським варіантом, можуть безпечно літати міжнародними трасами без обмежень. Для цього на модернізованих літаках відтепер є відповідне обладнання. Це й адаптовані до вимог ICAO посадкові системи, прилади міжнародної ідентифікації в повітрі, попередження про небезпечне зближення в повітрі та GPS-навігація. Крім того, на модернізованих літаках доопрацьовано бортові радіостанції, і тепер українські льотчики зможуть виконувати завдання разом з літаками НАТО. Це стосується як парку транспортної, так і винищувальної й штурмової авіації.

Щодо бомбардувальників і розвідників, то нинішнього року має запрацювати програма модернізації літаків Су-24М та Су-24МР. У Командуванні Повітряних Сил переконують, що під час її реалізації неодмінно буде використано досвід уже модернізованих українських літаків. Тобто потенційно й ці типи літаків матимуть змогу літати за кордон. До речі, обладнання, яке встановлюють на літаки, суто вітчизняного виробництва.

УСІ ВИНИЩУВАЧІ МіГ-29 (УБ), Су-27 (УБ), ШТУРМОВИКИ Су-25 (УБ) ТА НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНІ ЛІТАКИ Л-39, ЯКІ ПРОЙШЛИ МОДЕРНІЗАЦІЮ ЗА УКРАЇНСЬКИМ ВАРІАНТОМ, МОЖУТЬ БЕЗПЕЧНО ЛІТАТИ МІЖНАРОДНИМИ ТРАСАМИ БЕЗ ОБМЕЖЕНЬ

— Аби не допустити залежності від закордонних виробників, особливо це стосується Російської Федерації, на наші літаки встановлюємо або модернізоване, або ж повністю нове бортове обладнання, яке виготовили підприємства вітчизняного ОПК, — зазначає старший інженер відділу управління головного інженера авіації Командування ПС ЗС України підполковник Віталій Яценко. — З ними давно налагоджено зворотний зв'язок. Тож вони не тільки знають про наші вимоги та проблеми, які виникають під час експлуатації машин, а й мають змогу швидко усувати їх завдяки сучаснішим принциповим рішенням. Деякі прилади, розроблені на нашу вимогу, не поступаються найкращим світовим зразкам.

Віктор ГЕДЗ

ЛЕТОВИЩЕ — ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Елементи системи «Фотон». Військові аеродроми засяють по-новому

У Повітряних Силах ЗС України здійснюють комплекс заходів з упровадження вимог ICAO. Ці заходи, до речі, передбачають не лише відповідну підготовку екіпажів та переобладнання парку літальних апаратів. Левова їх частка стосується саме аеродромної інфраструктури. А це і світлосигнальне обладнання, і системи зв'язку.

— Відповідно до вимог ICAO, — каже начальник військ зв'язку та інформаційних систем штабу Командування ПС ЗС України генерал-майор Олександр Кушнір, — аеродром повинен мати сучасне світлообладнання та радіолокаційну систему посадки й забезпечувати приземлення, зліт і управління польотами в зоні відповідальності аеродрому вдень, уночі та за будь-яких метеоумов. У 2015–2016 роках на двох аеродромах ми змогли розгорнути нові автоматизовані командно-диспетчерські пункти вітчизняного виробництва. Також аеродроми й фахівці готові до роботи із сучасною цифровою радіолокаційною системою посадки від НВП «Аеротехніка-МЛТ». Її, до речі, купують й інші країни світу, у яких уже оцінили надійність і простоту використання систем українського виробництва. Вона поліпшить інформативність робочих місць групи керівництва польотами та підвищить рівень безпеки польотів.

Що стосується світлосигнального обладнання, то на одному з аеродромів державної авіації України успішно випробувано систему «Фотон» виробництва вітчизняної корпорації «Ватра». Система здатна підтримувати аеродроми державної авіації в постійній готовності до виконання завдань, відповідає всім світовим еталонам, і її вже готують до прийняття на озброєння ЗС України.

Інф. «НА»

ОДНОСТРОЇ
ДЛЯ НАШИХ АВІАТОРІВ ШИЄ ВИРОБНИК СВІТОВОГО РІВНЯ

НАСТАВ ЧАС, КОЛИ ВІЙСЬКОВІ СВОЄЮ ФОРМОЮ ДІЙСНО ПИШАЮТЬСЯ

По-перше, професія військового зміцнює свої іміджеві позиції, по-друге, одягати вояків будуть краще. І це не просто слова, а конкретно поставлені Міністром оборони завдання й терміни

Йдеться про нові однострої повсякденної форми одягу для військовослужбовців Повітряних Сил, які вже на окреме замовлення пошила вінницька фабрика ПАТ «Володарка». Підприємство спеціалізується саме на пошитті чоловічих костюмів і зорієнтоване здебільшого на європейські ринки збуту. Фабрика шиє одяг для відомих світових брендів, а тепер — і для захисників неба.

Спершу новою формою забезпечать органи військового управління. До 30 квітня 2017 року необхідно було одягнути керівний склад виду, а до 30 червня — близько половини офіцерів Командування Повітряних Сил та приблизно стільки ж комплектів розподілити на всі повітряні командування.

— На сьогодні ми отримали кілька сотень комплектів нової повсякденної форми для офіцерів Повітряних Сил, — говорить начальник речової служби логістики Командування підполковник Сергій Булавко. Нова форма красива і якісна, це відразу відчувається навіть на дотик.

За його словами, спочатку забезпечують управлінські ланки не тому, що вони мають якісь привілеї. Номенклатура речового майна та терміни його експлуатації залежать від групи забезпечення категорії військовослужбовців. Є дві такі групи, для яких встановлено різні терміни носіння та види забезпечення. Поки що для стройових частин, які входять до першої групи, польова форма і є повсякденною. Зміняться норми — стане питання про забезпечення всіх категорій.

НОВА ПОВСЯКДЕННА ФОРМА ОДЯГУ ВІДРІЗНЯТИМЕТЬСЯ ВІД ПАРАДНОЇ ЛИШЕ КОЛЬОРОМ СОРОЧКИ. СУХОПУТНІ ВІЙСЬКА ТА ПОВІТРЯНІ СИЛИ НОСИТИМУТЬ «ПАРАДКУ» ІЗ БІЛОЮ СОРОЧКОЮ, А ВМС ТА СИЛИ СПЕЦОПЕРАЦІЙ — ІЗ ЧОРНОЮ. ПОВСЯКДЕННА СОРОЧКА ДЛЯ ВСІХ ВИДІВ МАТИМЕ КОЛІР «ТАН» — СВІТЛО-КОРИЧНЕВИЙ ІЗ ВІДТІНКОМ ЖОВТОГО

Нова повсякдення форма одягу відрізнятиметься від парадної лише кольором сорочки. Сухопутні війська та Повітряні Сили носитимуть «парадку» із білою сорочкою, а ВМС та Сили спецоперацій — із чорною. Повсякденна сорочка для всіх видів матиме колір «тан» — світло-коричневий із відтінком жовтого.

У Повітряних Силах уже приміряють нову повсякденну форму, пошиту за індивідуальним замовленням. Підполковник Руслан Шелар говорить, що кращої за всю свою службу не отримував

Загалом у межах децентралізованої закупівлі для Повітряних Сил придбано елементів військової форми одягу на суму понад мільйон гривень. Це кітелі, брюки, сорочки та кашкети.

Перші щасливчики вже встигли побувати в обновах на святі останнього дзвоника своїх діток.

Юрій ІГНАТ

МІЦНІША ЗА СТАЛЬ І НЕ ГОРИТЬ У ВОГНІ
НОВА АРАМІДНА ТКАНИНА ДЛЯ КОМБІНЕЗОНІВ ЗАХИСТИТЬ ЛЬОТНІ ЕКІПАЖІ В ЕКСТРЕМАЛЬНІЙ СИТУАЦІЇ

Перевірка нової тканини на термостійкість

У Повітряних Силах сьогодні ведеться активна розробка дійсно нового та сучасного обмундирування для льотно-технічного складу. Воно відповідатиме всім нормам та стандартам НАТО, а найголовніше — повністю задовольнятиме вимоги українських авіаторів, виходячи з реалій повсякденної служби та умов ведення бойових і пошуково-рятувальних дій.

— Це надзвичайно складне завдання, адже льотне обмундирування має безліч нюансів. Кожна деталь у ньому спеціально спроектована. Скажімо, у формі техніка — мінімум фурнітури. Основна його робота проходить усередині літака, тож будь-який гудзик чи заклепка, потрапивши у двигун, може спричинити катастрофічні наслідки. Важливий навіть колір. Форма льотчиків і техніків не повинна відрізнятися більше ніж на один тон. Це потрібно для маскування. Так ворожому снайперу буде важче їх візуально розрізнити, — пояснює начальник управління авіаційно-технічного забезпечення логістики Командування ПС ЗС України полковник Олександр Гуйван. — Усі ці деталі вкрай важливі, інколи вони рятують життя пілота в екстремальних ситуаціях.

У нових зразках планують використовувати сучасні арамідні тканини, з яких, зокрема, виготовляють обмундирування для американських, британських та французьких льотчиків. Цей матеріал має високу термостійкість і може витримати контакт з відкритим вогнем протягом майже хвилини, а показник міцності в нього вищий, ніж у сталі. Така форма захистить авіатора від займання та витримає аварійне покидання літака.

Звичайно, нова льотна форма не буде дешевою, але вона життєво необхідна. Як кажуть офіцери логістики Командування Повітряних Сил ЗС України, забігати наперед і говорити про конкретні цифри ще зарано. Адже попереду багато копіткої роботи.

Наразі, за словами полковника Олександра Гуйвана, авіаторів переодягають у «піксель» зразка 2016 року.

На цей час такою формою повністю укомплектовані підрозділи армійської та морської авіації ЗС України. У Повітряних Силах вже більше ніж половині особового складу видано обновки. Випускники льотних вишів будуть на 100% забезпечені оновленою формою та іншим обмундируванням. Загалом на закупівлю такої форми цього року виділено понад 20 мільйонів гривень, що покриває близько 70% від потреби.

І хоча вже всі частини повністю забезпечені новою формою, видається вона лише по закінченні встановленого терміну експлуатації виданого раніше обмундирування.

Владислав ДЕМ'ЯНЕНКО

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОПОМАГАЮТЬ ПЕРЕМАГАТИ

ЯК «ПТАХИ ПЕРЕМОГИ» РОЗКИДАЛИ НАД ОКУПОВАНИМИ МІСТАМИ ПРОУКРАЇНСЬКІ ЛИСТІВКИ

ЗАГАЛЬНИЙ НАЛІТ ЕКІПАЖІВ ГРУПИ АЕРОРОЗВІДКИ ФОНДУ «СЕСТРИ ПЕРЕМОГИ» В РАЙОНІ АТО ВЖЕ ПЕРЕВИЩУЄ 24 ТИСЯЧІ КІЛОМЕТРІВ

Під час святкування Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні аеророзвідники волонтерського фонду «Сестри перемоги» скинули в окуповану Горлівку дві тисячі листівок патріотичного змісту. Торік вони провели таку ж акцію, щедро засипавши з безпілотників Донецьк проукраїнським контентом. Неабияке "ватне" збурення викликали тексти під гаслами «Донецьк — це Україна!», «Перемогли фашистів — переможемо й рашистів!», «Повернемо український Донецьк — місто-трудівник!»…. Тоді «авіакомахам» добряче дісталося від ворожих зеніток та засобів РЕБ. Нещодавно я зустрівся з керівником аеророзвідки «Птахи перемоги» Олексієм Бережком, аби в подробицях довідатися про її діяльність

Олексій Бережко воював фактично від початку російської агресії. Обороняв позиції, бував у ДАПі. На собі відчув усі недоліки першого етапу спротиву путінським зайдам. Після демобілізації восени 2015-го Олексій одразу висловив ідею щодо розвитку аеророзвідки, бо з власного досвіду знав, що хлопці часто воюють наосліп, адже їм бракує сучасних розвідувальних систем, змонтованих на мікроавіаційній техніці. Ініціатива швидко знайшла підтримку: нині «Птахам перемоги» вдається акумулювати чималий фінансовий ресурс від патріотів, нерідко досить заможних людей. Зауважимо, що загалом на різні підтримувальні проекти фонд на сьогодні зібрав понад 11,6 млн гривень.

Почали з моніторингу виробників вітчизняних безпілотників. Зупинилися на дніпровській «Лелеці», бо на практиці це гідна уваги техніка. Місяць пілоти «Сестер» навчалися в аеророзвідці полку «Дніпро-1». Згодом встановився тісний зв'язок між експлуатантами і виробником. Останній реагував на ідеї щодо модернізації продукції. Приміром, торік інженерів попросили переобладнати апарати під виконання завдання з поширення агіток. Вони і придумали спеціальні контейнери з механізмом розкидання. 2016-го над площею в Донецьку, де ордловці влаштували «парад», закружляли проукраїнські листівки. Цьогоріч окупанти там почали застосовувати ЗРК «Оса» й збивати безпілотники, а ще активізували засоби РЕБ.

— 3 травня збили один з наших «бортів». Донецьк був закритий, тому довелося орків розіграти, ввівши їх в оману радіогрою. Додаткова команда імітувала вхід дронів у місто. Насправді ж ми планували акцію над Горлівкою. І вона вдалася, — розповідає Олексій Бережко. — Ми хотіли не стільки ворога розізлити, скільки підтримати проукраїнськи налаштованих громадян, яких там чимало. Багато патріотів є нашими інсайдерами, які постачають різну інформацію. Саме інсайдери підтвердили ефект від такого «засівання» листівками. Радіоперехоплення показали: в результаті таких акцій полетіло багато голів «республіканських посадовців». І те, що цьогоріч вони вдалися до безпрецедентних заходів захисту Донецька від проникнення безпілотників, допомогло їм лише локально. Ми й надалі будемо підтримувати проукраїнські настрої на окупованій землі. Звісно, щоразу не повторюватимемося й діятимемо креативно.

УЖЕ Є ПРОПОЗИЦІЇ З ЛАТВІЇ, ЕСТОНІЇ Й ПОЛЬЩІ, ЩОБ НАШІ ПІЛОТИ СТАВАЛИ В НИХ ІНСТРУКТОРАМИ ОПЕРАТОРІВ БОЙОВИХ ДРОНІВ

Безпілотники для «Птахів перемоги» купують у виробників не за комерційною ціною, а за собівартістю, що значно дешевше. Та це все одно чималі суми — один комплекс, навіть на таких умовах, обходиться волонтерам щонайменше 12 тисяч євро. Купують і складнішу техніку. Нещодавно благодійники надали загалом 160 тисяч доларів для купівлі двох надсучасних літальних апаратів.

Співрозмовник зауважує: українським силовикам задіяти «Птахів перемоги» почасти простіше, ніж піднімати власні БПЛА. Все через паперову бюрократію. Волонтери не вимагають формалізації, наказів. Зрозуміло, що автономно ці пілоти не працюють — тільки за погодженням із компетентними службами. На початку 2016-го вони почали роботу із однією з механізованих бригад — літали в інтересах їхньої артилерії. Фонд поступово передає на баланс підрозділів свої «борти», тому що в багатьох частинах уже навчилися закривати потреби в аеророзвідці самотужки.

— Чи можна назвати ваш, так би мовити, специфічний недержавний армійський сервіс, повноцінним компенсатором ресурсу, якого ще бракує державі? Адже ви аматори…

— Дозвольте не погодитися щодо дефініції про «аматорство». Ми неодноразово заводили розвідгрупи за лінію розмежування й виводили їх. У хлопців не було потреби розсіюватися, вони йшли компактно, могли завчасно змінити дислокацію, якщо противник вчиняв небезпечні маневри. А це вже профі-рівень. Ми набули чималий досвід, знайшли багато варіантів креативних рішень, які можна застосовувати в різних царинах. Уже є пропозиції з Латвії, Естонії та Польщі, щоб наші пілоти ставали в них інструкторами операторів бойових дронів. Хоча вони і входять у блок НАТО, але пілоти БПЛА Альянсу, виконуючи завдання в місіях, не долають суттєвих перешкод від потужних систем ППО чи радіоелектронної боротьби. А ми маємо таку практику. До речі, Польща дуже зацікавлена у використанні наших послуг в агросекторі, лісовому господарстві. Та й в Україні експлуатація ветеранів типу Ан-2 вже є нерентабельною.

Натепер у районі АТО на постійній основі працюють чотири групи аеророзвідки фонду. Загальний наліт екіпажів уже перевищує 24 тисячі кілометрів — більше половини радіуса земного екватора! Інколи на власному сайті чи в YouTube «Птахи» розміщують відео своєї роботи — звісно, з дозволу партнерів-силовиків. Це дуже мала частина досягнень волонтерів, а повну їхню публічну «фільмографію», очевидно, побачимо лише після війни.

Керівник «Птахів перемоги» каже, що їм стає дедалі складніше переміщатися прифронтовими територіями.

— Нам не потрібні відрядні, офіційне працевлаштування, потрібен якийсь формальний статус, документ, на який адекватно реагуватимуть силовики, — говорить Бережко. — Днями на шляху до Станиці Луганської нас спинила поліція. Запитали, що веземо. Коли чесно відповіли, що безпілотник, нас затримали, напевно підозрюючи в якомусь шпигунстві. Попри те, що якраз працювали зі спецслужбою, її представники нічого не могли вдіяти. Уже в райвідділі до процесу долучилася військова прокуратура. Лише тоді нас таки відпустили. Зрозумійте: ми ж не займаємося піаром, як дехто, не виставляємо публічно свої досягнення, аби нас «залайкали» відгуками. Головну насолоду отримую після розмови з корегувальниками, які діляться враженнями від співпраці з нами. Ви не уявляєте, як приємно чути: «Дякуємо вам, «Птахи»! Тепер нам не треба сидіти на верхівках дерев чи териконів, на нас не полює снайпер чи кулеметник, бо ми в безпеці й необов'язково на самому «нулі». Саме так має почуватися коригувальник XXI століття!» І чим більше ми використовуватимемо сучасних технологій, тим менше втрачатимемо людей. А життя, безумовно, дорожче за техніку, яка його врятувала.

НАШ СНАЙПЕР ЗБИВ ВОРОЖИЙ БЕЗПІЛОТНИК ОДНИМ ПОСТРІЛОМ

Аналіз ситуації засвідчив: противник значно активізував здійснення всіх видів розвідки, зокрема повітряної, засобами тактичної і оперативно-тактичної безпілотної техніки. І на фронтовому терені не лише фіксують певні сплески такої-от розвідувальної активності ворога, а й уміють дати раду цій загрозі.

Приміром, бійцям однієї з механізованих бригад ЗС України вдалося збити на підльоті до свого переднього краю безпілотник російсько-терористичного батальйону «Призрак». Усередині апарата вони знайшли флешку із цікавими для наших військових матеріалами.

— Ми вивчили ці матеріали, і треба визнати: війська ворога непогано відпрацювали питання маскування, відчувається рука професіоналів — кураторів із Південного військового округу Російської Федерації. Ми добре знаємо їхній почерк, тому тут обізнатися неможливо, — аналізує трофей заступник комбата. — Але й вони припускаються певних помилок. І гріх ними не скористатися, що ми успішно й робимо.

Найпримітніше те, що згаданий квадрокоптер знищено зі снайперської гвинтівки Драгунова. Тоді якраз над групою бійців батальйону, яка вийшла у визначений район, спробував зависнути повітряний засіб розвідки противника. Цей безпілотник, як з'ясувалося, раніше неодноразово баражував над нашими позиціями, важливою автотрасою й корегував мінометний вогонь росіян.

— Наші хлопці ходили за «нуль» і під час спостереження за ворожими позиціями та виявлення розтяжок, мін, запобігання проникненню ДРГ почули роботу двигунів квадрокоптера. Той саме розпочав стеження за переміщенням цієї групи й перебував на висоті приблизно 200 метрів, — розповідає наш боєць. — Українські воїни спрацювали так, як їх навчали, — сховалися, замаскувались і приготувалися ліквідувати зловісне вороже «око». Це зробив єдиним пострілом один із найкращих наших снайперів. Він ліг на спину і в такому положенні поцілив у безпілотник.

Невдовзі збитий засіб аеророзвідки вдалося знайти. Його було покрито наклейками батальйону «Призрак». Бійці одразу витягли з нього акумулятор, щоб апарат автоматично не показував його місце перебування, і стали вивчати інформаційне начиння.

Сподіваємося, що таку успішну роботу наших вояків належним чином відзначать. Зокрема маю на увазі відповідні гарантовані державою в таких випадках виплати. Належні документи для цього в батальйоні, як мене запевнили, уже підготовлено.

Матеріали сторінки підготував Геннадій КАРПЮК

Оновлення аеронавігаційної інформації — це ковток свіжого повітря в льотній роботі

КОЛИ НА МАПІ... ЛЮДСЬКЕ ЖИТТЯ,

АБО ПРО ЩО ВІЙСЬКОВИМ ЛЬОТЧИКАМ РОЗПОВІДАЮТЬ НАВІГАЦІЙНІ КАРТИ

Уявімо ситуацію, коли автомобіль мчить до перехрестя й має перевагу в русі. Водій сотні разів перетинав його та впевнений, що їде «головною» дорогою. А що, коли знаки буквально вчора поміняли місцями, і це вже не «головна»? Може статися непоправне

Приблизно так само й в авіації. В онлайн-режимі інтерактивна карта повітряного руху нагадує жваве перехрестя, навіть над територією України, де авіаційна інфраструктура слабко розвинута. Транзитні й внутрішні перевезення, чартери, силовики — усе потребує глобального контролю та чіткої реакції на зміну ситуації як у повітряній обстановці, так і на аеродромах.

Авіаційний рух над територією України щороку зростає, додаються нові маршрути, на авіаринок приходять перевізники. Нарощують льотну роботу й силові відомства. У цій сфері одну з ключових ролей відіграє Центр аеронавігаційного забезпечення авіації ЗС України.

Робота центру — то величезний потік інформації, яку треба звірити, обробити. Тож потрібно внести дані й, нарешті, надрукувати їх на папері та розіслати людям на місцях. А це має вигляд приблизно такий. Скажімо, злітно-посадкову смугу аеродрому закрито на ремонт або відбулися зміни елементів повітряного простору. Інформацію одразу фіксують на радіонавігаційних картах та в Збірнику аеронавігаційних даних аеродромів України. Це настільна книга льотчика й штурмана, яку в друкованому варіанті оновлюють кожні 28 днів. Старі аркуші просто виймають і вставляють нові. Для штурманів це життєва важлива інформація під час планування будь-якого вильоту.

— Наша місія — зробити польоти якомога безпечнішими, — каже керівник Центру полковник Іван Романенко. — Працюємо в тісній взаємодії з льотним складом суб'єктів авіаційної діяльності та фахівцями з аеронавігаційного забезпечення. Часто збираємось, щоб звірити дані, вислухати пропозиції. І це заходи не для галочки. Оновлення аеронавігаційної інформації — це ковток свіжого повітря в льотній роботі.

На нещодавні збори фахівців аеронавігаційного забезпечення прибули штурмани авіаційних бригад. Серед них — полковник Віталій Воробей, який останнім покидав Ан-26, що горів на Луганщині, та майор з НГУ Олександр Макеєнко — єдиний, хто вижив у збитому з ПЗРК вертольоті генерала Сергія Кульчицького під горою Карачун. Так, їхніх побратимів забрала війна, але ж нерідко трапляються випадки, коли борти зазнають катастрофи в мирний час через людський фактор. Лише за останній рік Збройні Сили втратили літак і вертоліт через зіткнення з лініями електропередач…

2016 року фахівці ЦАНЗ створили карту й каталог штучних перешкод, на яку нанесено ЛЕП, висотні будівлі, вежі та інші об'єкти. Льотчик або штурман перед плануванням польоту має позначити ці об'єкти на своїй карті маршруту. Насамперед це стосується району АТО, де польотні завдання виконують на гранично малих висотах. Та й у тилу льотчики постійно практикуються на малій висоті, тому знати цю карту життєво важливо, навіть якщо обізнаний із місцевістю достеменно. Сюди, до речі, теж регулярно вносять зміни, бо життя не стоїть на місці.

ФАХІВЦІ ЦЕНТРУ РОЗРОБИЛИ СПЕЦІАЛЬНУ ПРОГРАМУ ПІД НАЗВОЮ BOMBER, ЯКА ДАЄ ЗМОГУ В РЕЖИМІ РЕАЛЬНОГО ЧАСУ ФІКСУВАТИ ТОЧНЕ МІСЦЕ ВЛУЧАННЯ БОМБИ НА ПОЛІГОНІ

— Маємо йти в ногу із часом, застосовуємо нові програми й технології, — розповідає полковник Іван Романенко. — Люди постійно зайняті, бо, крім штатної роботи, намагаються експериментувати.

Фахівці центру розробили спеціальну програму під назвою Bomber, яка дає змогу в режимі реального часу фіксувати точне місце влучання бомби на полігоні. Ось, наприклад, відбувається практичне застосування авіації. Екіпаж скидає бомби й одразу дізнається про результат. А все завдяки тій же програмі Bomber. Працює це так. На трьох вежах у різних точках полігона встановлюють спеціальне обладнання, яке пеленгує по прямій місце розриву бомби й передає дані на центральний пульт управління. Місце перетину цих трьох прямих і є точкою влучання боєприпаса. Отаке просте, але дуже зручне для об'єктивного контролю ноу-хау.

«Клієнтами» центру є не лише авіатори всіх видів Збройних Сил. Результат їхньої роботи застосовують прикордонники, ДСНС, Національна гвардія, Украерорух, авіаремонтні підприємства вітчизняної «оборонки». Така співпраця навіть дає змогу заробляти кошти, які військовослужбовці Центру аеронавігаційного забезпечення планують витратити на ремонт та оновлення наявної матеріальної бази.

Юрій ІГНАТ

ЦИФРОВІ КАРТИ ВСТАНОВИЛИ ВЖЕ НА П'ЯТЬ ТИСЯЧ ФРОНТОВИХ ҐАДЖЕТІВ

Технологічне поповнення в одному з підрозділів. Чоловіки захоплено роздивляються привезений волонтерами комплекс із встановленим програмним забезпеченням «МАПА».

— До чого все ж таки техніка дійшла, — зазначає один із бійців. — Мабуть, у якихось професорів пішли роки на створення цього ноу-хау.

— Та бачив я цих «професорів», — відповідає побратим. — Залетіли до нас, все встановили, показали і далі помчали.

Робота ІТ-волонтерів, на перший погляд, є тихою і непомітною. Та ведеться вона практично без вихідних. Кожного дня треба встановити програму «МАПА» на певну кількість планшетів, отримати нові супутникові дані, вдосконалити функціонал програмного забезпечення… Краще за самих розробників говорить статистика: цифрові карти високої точності із відповідними інструментами встановили вже на п'ять тисяч фронтових ґаджетів.

— Програма постійно оновлюється і доопрацьовується з урахуванням побажань військовослужбовців, — розповідає Дарина Мороз, волонтер організації «Армія SOS». — Раніше ми встановлювали її на компактні планшети. Та віднедавна інсталюємо «МАПА» й на спеціальні комплекси, що на базі Android-приставок TVbox та великих екранів. Їх дуже зручно використовувати на командних пунктах. Адже вони дозволяють отримати якісну картинку для аналізу позицій ворога та подальшого планування бойових операцій й роботи артилерії. Тож замовлень на такі системи маємо чимало.

Військовим технологічні новинки подобаються

Розробники системи запевняють, що українські воїни отримують не лише технологічні новинки, а ще й цілодобову гарячу лінію і сервісне обслуговування.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

«ОБОРОННІ БЮДЖЕТИ КРАЇН НАТО ВІДКРИТО, ДО ЧОГО СПОНУКАЮТЬ Й УКРАЇНУ»

У Великій вітальні «Народної армії» — полковник Олена Голота, начальник Наукового центру проблем запобігання корупції в секторі безпеки та оборони Національного університету оборони України. Центр створили у вересні 2014 року за сприяння спеціального британського радника Міністерства оборони України разом із міжнародною неурядовою організацією Transparency International (TI).

Ведемо мову про державні закупівлі, роботу атестаційної комісії, нагородну систему та про те, як запобігти корупціогенним загрозам.

— Олено Петрівно, розпочнімо нашу розмову з оборонного замовлення, адже саме тут найбільша фінансова ємність державного бюджетування, крім того, це ваша тема наукових досліджень.

— Так, державне оборонне замовлення (ДОЗ) — це великі кошти. Водночас є ще одна характеристика, яка викликає чимало питань, також і в мене як науковця: цей сегмент майже повністю таємний. Більшість виконавців ДОЗ ми вибираємо з реєстру підприємств, які мають спеціальні дозволи та ліцензії. Часто це монополісти, отож у багатьох випадках про тендер не йдеться. Дуже цікавою є закупівля за імпортом, що відбувається через Державний концерн "Укроборонпром». Він є водночас монополістом і посередником й отримує за свої послуги чималий комісійний відсоток.

— Пригадуєте, був випадок закупівлі Міноборони пального, коли з'ясувалося, що військовим автомобілям дешевше було б заїхати на заправку?

— Закупівля, яку ви згадали, відбувалася непрозоро. Факт установлено, однак, як це було, чи з причини впливу певних посадовців, чи через недосконалість системи, визначить слідство. Наразі воно триває.

— Ви вивчали закордонний досвід у цій галузі. Як із таємністю у сфері державних закупівель, наприклад у країнах — членах НАТО?

— На Заході висвітлюють навіть стратегію щодо того, як вони формують свої оборонні спроможності. На що вони витрачають більше, а на що менше. Оборонні бюджети країн НАТО всюди є відкритими, до чого спонукають й Україну.

У більшості країн Північноатлантичного альянсу функціонує окрема агенція, яка оцінює вартість повного закупівельного циклу того чи іншого зразка озброєння та військової техніки (ОВТ). Це пов'язано з необхідністю реалізувати вимоги окремого стандарту НАТО, який регламентує процедури та алгоритми оцінювання продукції, яку закуповують. Окрім того, там цілком здають собі звіт, закуповувати чи розробляти, адже враховують усі можливі витрати від початку розробки проекту до утилізації ОВТ, яке знято з озброєння.

— Що відбувається, коли згаданий стандарт НАТО не працює?

— Передусім у сфері виконання державного замовлення зникає послідовність. А однією із запорук належної організації ДОЗ є саме послідовність розвитку політики держави в цій сфері. На Заході цим чітко керуються. Водночас не забувають і про можливі несподіванки, тож постійно порівнюють і звітують.

— Перед ким складають іспит виконавці оборонного замовлення?

— Перед парламентом. До того ж цілком відкрито, тому там не буває таких несподіванок, інколи необґрунтованих змін, які іноді можуть відбуватися в нас.

— Здогадуюся, що ми маємо ще багато чому вчитися у сфері запобігання корупціогенним загрозам. Аби лише не винаходити велосипед…

— Так. Західні інституції опрацювали чимало інструментів для недопущення недоброчесності. Я вчилася в місті Монтеррей, у штаті Каліфорнія Сполучених Штатів Америки. Там на базі ВМС розміщено Інститут управління оборонними ресурсами. Курс якраз було присвячено тому, як ефективно використовувати ресурси, надані на оборону, зокрема під час ведення бойових дій. Зрозуміло, що коштів завжди обмаль, тому їх необхідно використовувати, суворо дотримуючись принципів ефективності, результативності й економії. Як цього досягти, американці знають достеменно: за допомогою математичної бази, якої нас, власне, і навчали. За її допомогою вони оцінюють і вибудовують ефективну систему управління ресурсами. Водночас ця база є превентивним засобом протидії корупції. Якщо її використовувати правильно, загрози зводяться до мінімуму.

Полковник Олена Голота

«СЛІД ЗАПРОВАДИТИ ПРОЦЕДУРУ РОЗГЛЯДУ КЛОПОТАНЬ ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ ДОСЯГНЕНЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ІНІЦІЮЮТЬ ГРОМАДСЬКІ, РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ДЕПУТАТИ Й ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ»

— Як міжнародні експерти оцінюють нинішній стан справ у сфері державних закупівель, котрі здійснює Міністерство оборони України?

— Наше відомство зробило рішучий крок для досягнення відкритості в цій галузі завдяки впровадженню електронної системи Prozorro. І про це свідчать не лише публічні звіти про економію сотень мільйонів гривень, а й моніторингові системи, що досліджують різні сектори безпеки та оборони. В Україні діє окреме оцінювання, яке класифікує сфери досліджень через поділ їх на групи від «А» до «F». І от, як зазначають міжнародні експерти, ми, Міноборони, останнім часом зробили значний крок у бік «А», тобто в нас наявні достатньо позитивні зміни. Порівняно з іншими силовими структурами це реальне досягнення.

— Що саме включає в себе це, як ви кажете, неупереджене оцінювання?

— Передусім — аналіз інституцій оборонного сектору, яку користь вони приносять, чи забезпечують максимально відкритий доступ до інформації, чи запроваджують механізми, які б давали змогу використовувати ресурси максимально ефективно, результативно й економно.

Міжнародні експерти, зокрема, позитивно оцінили діяльність нашого Департаменту внутрішнього аудиту Міністерства оборони України й те, що є такий центр, як наш, адже це запорука зниження корупції.

— У якому документі визначено завдання центру, який ви очолюєте?

— Є План реалізації заходів антикорупційної програми Міністерства оборони України, затверджений наказом Міністра оборони. Він діє з 2015-го по 2017 рік. Наступного року буде новий документ.

— Які саме рекомендації ви вже надали? Які сфери вони очищають від корупції?

— За дорученням заступника Міністра оборони України, ми проаналізували нормативно-правові документи на наявність корупціогенних ризиків у сфері кадрової політики. Ці питання стосувалися, зокрема, роботи Вищої атестаційної комісії (ВАК) і системи нагородження. Правових норм, які б очевидно створювали значні корупціогенні загрози, не виявлено, але низку змін, які оптимізують ці процеси та зроблять їх прозорішими, ми запропонували.

По-перше, у галузі атестування військовослужбовців ідеться про впровадження цілісної системи щодо врегулювання конфлікту інтересів. По-друге, ми вказали на необхідність відобразити в Положенні про ВАК гарантії, які б забезпечили відкритість і прозорість її діяльності. Для цього рекомендуємо залучати до деяких аспектів роботи комісії представників громадськості, мас-медіа та інших зацікавлених осіб. Можна здійснювати теле- й відеотрансляцію окремих періодів засідання, а інформацію про результати засідань ВАКу, яка не належить до інформації з обмеженим доступом, обов'язково розміщувати на офіційному веб-сайті МО України.

Ми наголосили також на важливості того, щоб учасник засідання ВАКу мав право заявити відвід одному або кільком членам комісії за наявності визначених у законодавстві підстав. Із дозволу головуючого він зможе висловлювати свої міркування та заперечення. Крім того, у відповідній документації має бути відображено критерії, за якими відбувається кваліфікаційне оцінювання кандидатур на посади.

Усі ці зміни ґрунтуються на положеннях Закону України «Про запобігання корупції» та методичних рекомендаціях Національного агентства з питань запобігання корупції.

— Ті самі принципи прозорості, гласності й відкритості ви обстоюєте у сфері відзначення відомчими відзнаками?

— Так. Ми пропонуємо запровадити процедуру розгляду клопотань про відзначення особистих досягнень військовослужбовців, які ініціюють громадські, релігійні організації, представники політичних партій, депутати, громадські діячі та інші. У цій сфері також буде корисним узагальнювати інформацію про практику нагородження й висвітлювати її на офіційному веб-сайті Міноборони та через засоби масової інформації.

І ще. Рекомендуємо врахувати вимоги щодо ухвалення рішення про процедуру відмови в нагородженні. Наказ у цій частині не передбачає підстав і порядку ухвалення такого рішення, тому потребує доопрацювання.

— В умовах збройного конфлікту з РФ корупція є серйозним внутрішнім ворогом. Які заходи, як ви вважаєте, слід здійснювати передусім, аби зменшити зловживання посадових осіб, хабарництво?

— Передусім це виховання доброчесності. Так, виховання — це системна робота, вона має розпочинатися з дитячого садка. Однак, як свідчить, також закордонний досвід, вагомий внесок у справу запобігання корупції спроможна зробити і якісна роз'яснювальна робота з особовим складом. Отож, здійснюючи дослідження проблеми виховання доброчесності, ми проводимо стаціонарні та виїзні курси з антикорупційної тематики, а також заняття за програмою Національного університету оборони України в рамках підготовки офіцерів оперативно-тактичного та оперативно-стратегічного рівнів. Ведемо інтерактивний діалог.

У контексті організації державних закупівель моя місія — розповісти про те, які ризики вони містять, про їхню можливу корупційну складову, негативні наслідки та засоби управління цими ризиками. У військових частинах відбуваються децентралізовані закупівлі, і, щоб запобігти корупціогенним загрозам, слід побудувати ефективну систему внутрішнього контролю. Ми пропонуємо дієві інструменти, за допомогою яких можна управляти цими ризиками. Тож завдання нашого центру — пояснювати, рекомендувати, навчати.

Записали Руслан ТКАЧУК, Анна КОСТІНА

ГОЛОВА МІСІЇ МІЖНАРОДНОГО КОМІТЕТУ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В УКРАЇНІ АЛАН ЕШЛІМАНН:

«УКРАЇНА У ДЕСЯТЦІ НАЙПРІОРИТЕТНІШИХ НАПРЯМКІВ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТУ В УСЬОМУ СВІТІ»

Пан Алан Ешліманн

Працівники цієї міжнародної організації працюють у зонах збройних конфліктів у багатьох точках планети. Нині в центрі уваги комітету — події в нашій країні, адже протягом трьох років через бойові дії на Сході України страждають багато людей. Про те, в яких випадках можна звертатися до представників цієї організації, в інтерв'ю «НА» розповів голова місії Міжнародного комітету Червоного Хреста в Україні пан Алан Ешліманн

— Пане Алан, охарактеризуйте, будь ласка, гуманітарну обстановку на Сході України.

— У деяких містах зони конфлікту ситуація залишається складною, адже бойові дії зі значною кількістю обстрілів не припиняються протягом тривалого часу. Це означає, що там не працюють магазини, немає транспортного сполучення, а люди піддаються стресу. Міжнародний комітет Червоного Хреста (МКЧХ) — це нейтральна організація, яка працює по обидві сторони лінії розмежування. МКЧХ присутній у понад 90 країнах, де діють майже 15000 наших працівників. Понад 500 із них працюють у наших офісах у Києві, Слов'янську, Сєвєродонецьку, Маріуполі, Донецьку, Луганську та Одесі. При цьому увага сконцентрована на роботі в сірій зоні, де людям не вистачає їжі, медпрепаратів для лікування різних хронічних захворювань тощо.

— Які саме населені пункти позначені червоним маркером на мапі зони відповідальності МКЧХ?

— Таких населених пунктів дуже багато. Найгарячішими є Авдіївка, Світлодарськ, Мар'їнка, Майорськ та все, що знаходиться в маріупольській зоні відповідальності. При цьому ми не забуваємо і про маленькі села вздовж конфліктної зони у Луганській області, особливу увагу приділяємо Станиці Луганській, Золотому.

— В яких випадках люди звертаються до вас по допомогу?

— Ми надаємо допомогу найуразливішим категоріям населення. Зокрема допомагаємо продуктами харчування або надаємо грошову допомогу людям по обидві сторони від лінії розмежування в Донецькій і Луганській областях, переселенцям, старим, хворим, інвалідам або безробітним. Надаємо ліки, перев'язувальний матеріал для лікарень і медичних пунктів, а також організовуємо для медичних працівників тренінги з невідкладної допомоги. Крім цього, допомагаємо поліпшити житлові умови та відновити пошкоджену інфраструктуру. Зокрема надаємо будівельні матеріали, допомагаємо відновити системи водопостачання та очисні споруди. Також допомагаємо сім'ям дізнаватися про місцезнаходження їхніх зниклих безвісти родичів. Для всіх цих випадків також передбачена наша гаряча лінія.

Нещодавно в нас запрацював пілотний проект щодо надання допомоги сім'ям, члени яких зникли безвісти. Ним передбачено психологічну та фінансову допомогу цим родинам.

БЮДЖЕТ ОПЕРАЦІЙ МКЧХ В УКРАЇНІ СКЛАДАЄ 62 млн ДОЛАРІВ. ЗАГАЛЬНИЙ БЮДЖЕТ ОРГАНІЗАЦІЇ — БЛИЗЬКО 1,6 млрд ДОЛАРІВ

— Надання такого широкого спектру допомоги потребує чималих ресурсів…

— Так. Україна входить до десятки найпріоритетніших напрямків діяльності Міжнародного комітету Червоного Хреста в усьому світі. Бюджет операцій МКЧХ в Україні становить 62 млн доларів. Загальний бюджет організації — близько 1,6 млрд доларів. Це солідна сума, левова частка якої надходить від незалежних держав, які спрямовують кошти МКЧХ. Також є певні пожертвування від представників приватного сектору, але вони досить лімітовані, адже в нас є жорсткі правила, відповідно до яких ми приймаємо такі надходження.

— Як ви співпрацюєте з військовими в зоні конфлікту?

— Ми підтримуємо постійний контакт із командуванням штабу АТО, командирами підлеглих штабу підрозділів та з військовими безпосередньо вздовж лінії розмежування. Проводимо семінари з військовими щодо міжнародного гуманітарного права тощо. При цьому всі наші поїздки узгоджуються з командуванням, що гарантує нашу безпеку. Також підтримуємо регулярні контакти з керівництвом Міноборони та представниками його юридичного департаменту, в ході яких допомагаємо імплементувати норми Міжнародного гуманітарного права до керівних документів Міноборони. Доволі щільно співпрацюємо із представниками Управління цивільно-військового співробітництва ЗСУ, зокрема при вирішенні питань щодо зниклих безвісти, надаємо експертну підтримку при ідентифікації останків людей, що загинули в результаті конфлікту. Також співпрацюємо з представниками управлінь ГШ ЗСУ, командуванням Сухопутних військ. Крім того, ми надрукували 2016 року 120 тисяч, а цього року — додатково ще 200 тисяч карток військовослужбовця, які знайомлять їх з основними принципами МГП, котрі необхідно брати до уваги під час ведення бойових дій.

— Як зустрічають представників МКЧХ у зонах конфлікту?

— Чимало людей приходять до нас просто поговорити, особливо це жінки старшого віку. Дивно те, що за такої небезпеки вони й досі продовжують там жити. У багатьох інших конфліктах за таких обставин місцеві давно б виїхали. І це також є особливістю цього конфлікту, адже бойові дії ведуться на густонаселеній території. Люди залишаються там, щоб захистити принаймні те, що в них ще залишилося. Особисто мене вразило те, що мирні мешканці вимушені місяцями жити у бомбосховищах. Зустрічаються з нами не тільки, щоб отримати допомогу, а й переконатися, що вони не забуті, про них пам'ятають і турбуються.

— Як вам вдається працювати по обидві сторони конфлікту?

— Наголошую, у всіх конфліктах ми дотримуємося політики нейтральності. Статус нейтрального посередника дозволяє відвідувати людей, яких затримано у зв'язку з конфліктом, для забезпечення гуманного ставлення до них. За згодою всіх сторін ми можемо виступати як нейтральні посередники під час одночасного звільнення та передачі затриманих. МКЧХ також допомагає сім'ям дізнаватися місцезнаходження їхніх зниклих безвісти родичів.

Міжнародний комітет Червоного Хреста є неупередженою, нейтральною та незалежною організацією, цілі й завдання якої мають виключно гуманітарний характер і полягають у тому, щоб захищати життя й гідність людей, які постраждали через збройні конфлікти, та надавати їм допомогу.

АВГУСТИНА ЦВЕТКОВА, ПОСОЛ БОЛГАРІЇ У БОСНІЇ ТА ГЕРЦЕГОВИНІ, КОЛИШНІЙ ТЕЛЕЖУРНАЛІСТ, ЗАСТУПНИК МІНІСТРА ОБОРОНИ:

«У БОЛГАРІЇ ДОТРИМАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛО ОСНОВНОЮ СКЛАДОВОЮ ВСІХ ДЕРЖАВНИХ ДЕКЛАРАЦІЙ ТА ДОКУМЕНТІВ»

— Розкажіть, будь ласка, як працює у Болгарії система виховання доброчесності військовослужбовців?

— У Болгарії була заснована рада з антикорупційних питань на чолі із заступником міністра оборони та заступником начальника оборони (аналог НГШ. — Авт.). Також до неї входять представники уряду. При цьому дотримання антикорупційної стратегії стало основною складовою всіх державних декларацій та інших документів.

Тематика щодо виховання доброчесності стала пріоритетною у функціонуванні Міністерства оборони та інших інституцій оборони та безпеки. Суспільство побачило, що у сфері оборони вони мають надійний захист, що відповідно покращило імідж оборонних інституцій в очах свого народу.

— Що стало вирішальним чинником у формуванні ціннісної системи у вихованні болгарських військових?

— Ми успадкували від радянської системи не досить хороший імідж нашого оборонного відомства. При цьому слід зауважити, що вступ нашої країни до НАТО та ЄС став вирішальним чинником. Відтоді програма будування доброчесності НАТО стала основним інструментом антикорупційної діяльності.

— Як ви долали пострадянські наслідки у війську?

— Насамперед зазначу, що, починаючи із 2007 року, Болгарія має професійне військо. Ми зосередили наші зусилля на тренуванні військових та впровадженні нового стилю управління армією. Поступово почали долати спосіб мислення, притаманний радянському стилю життя. Це дійсно довготривалий процес і його не можна змінити за ніч.

Ми й досі відчуваємо наслідки пострадянської доби. Проте наші стратегічні документи вже мають відповідну сумісність з документами НАТО. Поступово ми змінили керівництво та призначили людей, які були лідерами у сфері безпеки та оборони. У нас інтегрована структура оборонного відомства, як, наприклад, у Великобританії.

— Коли ви обіймали посаду заступника міністра оборони, яке основне завдання перед собою ставили?

— Я відповідала за євроатлантичні напрямки роботи, міжнародне співробітництво та антикорупційну політику відомства. Розробила внутрішнє правило, за яким мали діяти не тільки високопосадовці, а відповідальні особи по всій вертикалі. Значна підтримка надходила від НАТО. У результаті нашої антикорупційної політики Болгарія стала лідером у виконанні програми з виховання доброчесності. Зараз ми опрацьовуємо такі програми для інших країн Альянсу та його партнерів.

Матеріали сторінки підготував Вадим КОВАЛЬОВ

Багатовікова історія війн і воєнних конфліктів засвідчує, що від них найбільше страждають діти. З цього приводу пригадав поетичні рядки Олександра Шугая. Він, звертаючись до ветеранів Другої світової війни, написав: «Чи снилося вам на розпутті страшної тієї війни, що візьме у Гітлера Путін пощерблений меч сатани?»

Ці діти вже пережили весь жах війни на Сході України

ЯК ДОПОМОГТИ ДІТЯМ, ДУШІ ЯКИХ ОБПАЛЕНІ ВІЙНОЮ?

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ЗАТВЕРДИВ ПОРЯДОК НАДАННЯ СТАТУСУ ДИТИНИ, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ

Від цього путінського меча вже четвертий рік гинуть наші співвітчизники: військовослужбовці, мирні люди, діти. Наведу один з останніх прикладів. Травневого суботнього вечора трапилася трагічна подія в Авдіївці під Донецьком. Від вибуху снаряда, випущеного російськими окупантами по цьому населеному пункту, загинули три жінки і чоловік. Двоє діток стали сиротами.

Ось такий новий факт поповнив криваву статистику війни на Донбасі. За даними представництва ЮНЕСКО в Україні, вона вже забрала життя понад двох тисяч наших мирних громадян. Як свідчить Міжнародний дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ), від конфліктів на Сході України постраждало 580 тисяч дітей. З них 200 тисяч потребують термінової психологічної допомоги. Загибель рідних та близьких, дні і ночі, проведені у підвалах під обстрілами артилерії, зливою вогню від «Градів», забута дорога до школи — все це увійшло в життя дітей цієї війни.

Зважаючи на важливість розв'язання проблеми наших неповнолітніх громадян, Кабінет Міністрів України 5 квітня 2017 року ухвалив постанову № 268 «Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів». Як зазначається в цьому документі, право на такий статус мають діти, що отримали контузію, каліцтво, зазнали фізичного, сексуального, психологічного насильства, були викрадені або незаконно вивезені за межі України. Урядова постанова стосується також тих з них, яких залучали до участі в діях воєнізованих чи збройних формувань, незаконно утримували, також і в полоні. Під час надання дитині статусу визначається та обставина, яка мала найбільший негативний вплив на її стан здоров'я та розвитку. В урядовій постанові прописано, хто і яким чином має займатися цією справою, які потрібні документи для надання статусу постраждалої від війни дитини, порядок створення банку даних про них.

Законодавчий акт щодо правового захисту дитини війни — це вже другий документ, ухвалений за роки незалежності України. Адже з урахуванням випробувань, які випали на долю українських дітей у роки Другої світової війни, Верховна Рада України в листопаді 2004 року ухвалила Закон «Про соціальний захист дітей війни». Його дія поширюється на тих громадян, яким на момент закінчення війни — 2 вересня 1945 року виповнилося менше 18 років. Відповідно до цього законодавчого акта ці вже дорослі люди отримали низку пільг, зокрема на сплату комунальних послуг, безплатний проїзд громадським транспортом, доплату до пенсій на рівні учасників війни тощо.

Нова війна породила нові проблеми дітей на Сході України. От чому держава робить все для посилення їхнього соціального захисту та реабілітації. Так, про посилення уваги до розв'язання проблем наших юних громадян засвідчили парламентські слухання на тему «Права дитини в Україні: забезпечення, дотримання, захист», які відбулися в лютому 2017 року. За їхніми результатами були схвалені рекомендації, зокрема щодо потреби в затвердженні державної цільової програми оздоровлення та відпочинку і розвитку мережі дитячих оздоровчих таборів на період до 2021 року. Передбачається розробити Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на 2017–2021 роки та інші заходи.

Окрім того, фахівці з питань захисту прав дітей війни, їхньої психологічної реабілітації виступають за створення на державному рівні координаційного інформаційного центру. Вони пропонують під його егідою об'єднати шкільні і позашкільні освітні заклади, благодійні організації з метою «лікування» постраждалих наших юних громадян від наслідків психологічних стресів. У цьому плані, наприклад, заслуговує на увагу досвід Харківського центру волонтерів. Тут навчають не лише основам психології, а й арт-терапії. Як відомо, мистецтво добре лікує душевні травми. Тому керівники центру активно співпрацюють з місцевим волонтерським театром «Шляхом добра».

200 ТИСЯЧ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ВІДСТАНІ ДО 15 КІЛОМЕТРІВ ВІД ЛІНІЇ БОЙОВИХ ЗІТКНЕНЬ. ЩОМІСЯЦЯ 12 ТИСЯЧ З НИХ ПОТРАПЛЯЮТЬ ПІД ВОРОЖІ ОБСТРІЛИ, ПОНАД 200 ОТРИМАЛИ ПОРАНЕННЯ

Особливо важливо, щоб така система адаптації була створена в районах, що межують із зоною проведення бойових дій. Так, з метою «охолодження» дітей, чиї душі обпалені війною у цьому регіоні, за програмою «Мирне літо — дітям Донбасу» у таборах на берегах Азовського та Чорного морів відпочинуть 500 діток віком 8-14 років. На лінії зіткнення розпочали працювати мобільні бригади міжнародної організації «СОС — Кіндердорф», які займаються наданням психологічної допомоги дітям війни.

Володимир ЧІКАЛІН

А ЯК В ІЗРАЇЛІ ЛІКУЮТЬ ДІТЕЙ ВІД ТРАВМ ВІЙНИ?

Ця країна, життя в якій постійно супроводжують воєнні конфлікти, накопичила досвід надання психологічної допомоги населенню. Про деякі напрямки такої роботи розповів колишній радник Міністерства оборони Ізраїлю Мікі Дорон. Він наголосив, що тут створена і чітко діє багатофункціональна система зняття бойових стресів. Суть її полягає в тому, що держава під час війни бере на себе всю відповідальність за виживання населення країни. А безпосередньо наданням безоплатної психологічної допомоги займаються міністерства оборони і здоров'я. У кожному місті створені терапевтичні центри з надання психологічної допомоги. Про ефективність їхньої роботи свідчить те, що після проходження курсу лікування з 24 сеансів у 82 відсотків пацієнтів відзначаються позитивні результати. Особлива увага приділяється психологічному розвантаженню військовослужбовців, які перебувають у районі бойових дій. Їх через кожні 3-4 тижні відпускають додому для зустрічі з батьками, сім'ями.

Розроблена система і для психологічної реабілітації дітей. Вже з дитячого садочка їх навчають діяти відповідно до певної ситуації. Для цього написано пісні, в яких розповідається, як діяти, коли виникає небезпека для життя. Діти під час навчання у школах проходять психологічну підготовку. Як відомо, психіку людей, особливо дітей, пригнічує загибель рідних, видовище наслідків бомбардування. Тому відповідні служби роблять усе, щоб протягом кількох годин засипати землею вирви, прибрати з вулиць сліди обстрілів. Це теж одна з форм зняття бойових стресів. До речі, ізраїльські інструктори підготували в Україні кілька сотень фахівців з реабілітації дітей війни.

ЗА ПРОГРАМОЮ «ЛУГАНСЬКЕ ЛІТО» ПЛАНУЮТЬ ОЗДОРОВИТИ БІЛЬШЕ ЯК 25 000 ДІТЕЙ З ОБЛАСТІ. І НЕ ЛИШЕ В УКРАЇНІ, А Й У ХОРВАТІЇ

На Луганщині стартувала літня оздоровча кампанія для дітей. Фінансування відбуватиметься з бюджетів різних рівнів. Зокрема, з обласного бюджету на оздоровлення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яких виховують в інтернатних закладах області та які перебувають на повному державному забезпеченні, заплановано фінансування в сумі 2450,2 тис. грн. На оздоровлення дітей із населених пунктів, розташованих на лінії зіткнення, — 2028,6 тис. грн. У місцевих бюджетах заплановано 7453,5 тис. грн. Загальне охоплення дітей оздоровленням і відпочинком планують на рівні минулого року, тобто 25 200 дітей, або 41% від загальної кількості. Про це поінформувала директор Департаменту соціального захисту населення Луганської облдержадміністрації Елеонора Поліщук.

За її словами, заходи з оздоровлення таких дітей передбачено в обласній програмі оздоровлення та відпочинку дітей «Луганське літо» на 2017–2019 роки. Крім того, згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України, 700 дітей із Луганської області буде направлено на оздоровлення за рахунок коштів державного бюджету в дитячі центри «Артек» і «Молода гвардія» з вересня по грудень поточного року.

Також відбувається робота з організації оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном. На сьогодні відпрацьовують пропозицію Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України щодо направлення дітей на відпочинок у Республіку Хорватія. Перший заїзд групи з 86 дітей Луганської області заплановано на 27 липня 2017 року, наступний заїзд 43 дітей — із 18 серпня поточного року.

«ДАЙ, БОЖЕ, СИЛИ НАШИМ СОЛДАТАМ, ТИ ЗБЕРЕЖИ ЇХ УСІХ ВІД БІДИ!»

Це рядок однієї з пісень відомої української співачки та волонтерки Христини Панасюк. За три роки війни вона об'їздила з концертами майже весь район АТО. Видані дві збірки її фронтових пісень «Сили добра» та «Україно, підіймись з колін». Її пісні-хіти «Присягу двічі не дають», «Ти змінила підбори на берці», «Я подарую тобі світ» надзвичайно популярні серед військових. Нещодавно співачка завітала до редакції газети «Народна армія», розповіла про свою творчість, поділилася враженнями від концертів на передовій, яких лише за 2014 рік у неї було більше сотні

Христина Панасюк під час однієї з поїздок у район АТО

— Христино, у своєму напруженому концертному графіку ви знаходите час і для волонтерської діяльності. Як усе починалося?

— Усе почалося влітку 2014 року, коли я побачила оголошення про збір допомоги для військових із рівненської бригади. Тож вирішила долучитися. В той час допомагати військовим було важче, адже не був так налагоджений волонтерський рух. Почала брати участь у волонтерських акціях, збирати кошти і продукти. А під час благодійних концертів збирали кошти на допомогу нашим військовим.

— Чи не страшно було їхати в район АТО?

— Ніколи не могла подумати, що поїду на війну. Мені здавалося, що війна — це суто чоловіча справа. Коли перший раз їхала до наших бійців, бентежили думки про небезпеку обстрілів. Та згодом зрозуміла, що головне на фронті — це люди навколо тебе. Військові, які мене супроводжували, дбали про мою безпеку. Тож хвилювання з часом зникли.

Спочатку рахувала концерти після кожної поїздки. Створювала теки з фотографіями і підписувала їх. Проте з часом поїздки стали настільки інтенсивними, що вже складала фотографії в одну теку, бо часу бракувало. За 2014 рік було понад сто концертів у районі АТО. Влітку 2015 року, пам'ятаю, за чотири дні дали 17 концертів. Виступали в неспокійних місцях. Був випадок, коли після концерту в Мар'їнці ми сіли в машини і поїхали, а дорогою побачили у небі заграву. Потім мені повідомили, що невдовзі після нашого від'їзду з позиції наших вояків почали обстрілювати з мінометів.

Неодноразово нас зупиняли на блокпосту і просили зіграти пісню.

Зараз щонайменше раз на місяць їжджу в АТО, інколи й частіше.

— Що запам'яталося найбільше?

— Було дуже багато цікавих ситуацій. Наприклад, душевна зустріч з бійцями 93-ї бригади влітку 2015 року. Тоді хлопці посвятили мене в музичні «кіборги». Особливо запам'ятався випадок, коли поряд із блокпостом дорогою до одного із розвідувальних батальйонів тамтешні хлопчаки встановили свій дитячий блокпост, над яким майорів український прапор. Військові завжди біля нього зупинялися і залишали дітям солодощі та тушонку. Самих діток я не побачила, адже вони не постійно там перебували, але армійці мені розповіли, що його господарі — хлопчики 10–12 років, які мріють у майбутньому також захищати Україну. Таке воно дитинство на передовій.

— Відомо, що ви збираєте особливі військові сувеніри?

— Завжди повертаюся зі Сходу з повними кишенями шевронів. Я їх усі зберігаю. За три роки їх назбиралося понад сто, але я пам'ятаю кожного, хто мені їх подарував. Також привожу багато підписаних прапорів із батальйонів та бригад. Це дуже цінні речі для мене.

ВЛІТКУ 2015 РОКУ БІЙЦІ 93-Ї БРИГАДИ ПОСВЯТИЛИ МЕНЕ В МУЗИЧНІ «КІБОРГИ»

— Як військові сприймають ваші виступи?

— Я відчуваю підтримку військових. Коли, наприклад, на концерті, де присутні сто армійців, граю якусь пісню тихо-тихо, вони слухають і ловлять кожну нотку. Це дуже душевно. Ти співаєш для тих, хто хоче почути. Дуже приємно, коли приїжджаєш до однієї з бригад, бачиш утомлених бійців і щиро радієш, що замість відпочинку в бліндажі вони обрали мій концерт. Це багато значить для музиканта.

Коли виступаєш у шпиталях, де багато поранених хлопців, прагнеш їх підбадьорити. Бачу, як їм не завжди хочеться посміхатися. Як перші рази заходила в травматологію, серце розривалося від болю, коли бачила хлопців без рук та без ніг.

— Чи ходять на ваші концерти місцеві мешканці. Як вони сприймають пісні?

— Так, місцеві приходять. І, відверто кажучи, я дуже змінила свою думку про них. Мені раніше здавалося, що більшість людей у Донецькій та Луганській області проти України, а насправді це не так. Дуже багато людей зі Сходу, серед них і діти, на жаль, загинуло. Попри погрози, люди з дітками і українськими прапорами приходять на наші концерти.

— Коли написали першу військову пісню?

— Першою стала композиція «Україно, підіймись з колін», у якій є слова: «А ми прагнем одного, щоб не гинули солдати!» А другу пісню написала на прохання одного військового, її слова: «Дай, Боже, сили нашим солдатам, ти збережи їх усіх від біди! Життя країні готові віддати, ворожі кулі від них відведи!» стали своєрідною візитівкою, і саме її я найчастіше співаю для місцевих жителів. Для бійців виконую пісні не лише про війну, а й про кохання, про сім'ю тощо. Інколи військові просять заспівати пісні гурту «Океан Ельзи».

— Кому ви присвятили пісню «Ти підбори змінила на берці»?

— Цю пісня я написала для своєї подруги Юлії. Вона сама із Запоріжжя. З початку війни допомагала військовим як волонтер, а за деякий час пішла на контрактну службу. Я була дуже здивована, коли приїхала у бригаду, де вона служить, та побачила там не тільки свою подругу Юлю, а ще чотирьох дівчат, кожна з яких мене неабияк вразила. Це були мої перші знайомства з дівчатами на передовій, і я вирішила присвятити їм цю пісню.

— Ваші побажання українським військовим.

— Хочу подякувати абсолютно всім, хто перебуває на передовій, хто ризикуючи власним життям, рятує нас від усіх ворогів, хай вони повертаються додому живі й здорові.

Бесіду вела Олена КРУГЛЄНЯ

ПІД ЧАС АКЦІЇ «АРМІЙСЬКИЙ КОНТРАКТ» ЛИШЕ ЗА ОДИН ДЕНЬ МАЙЖЕ 180 ХАРКІВ'ЯН ВИЯВИЛИ БАЖАННЯ СЛУЖИТИ У ВІЙСЬКУ

У Харкові відбулась інформаційно-роз'яснювальна акція «Армійський контракт». Тисячі мешканців регіону завітали на майдан Свободи, аби ознайомитися з озброєнням і військовою технікою українського війська та оцінити перспективи служби у Збройних Силах України за контрактом

Захід вже втретє спільно організували і провели керівництво Харківського військового гарнізону, Харківської обласної державної адміністрації та Харківського обласного військового комісаріату за сприяння інших силових відомств.

На площі розташувалися спеціальна техніка та виставкові намети Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба та військовослужбовців інших військових навчальних закладів.

— До участі в заході залучалося близько 300 кращих військовослужбовців. Харків'яни охоче оглядали сучасну бронетехніку, дізнавалися про особливості служби у військових частинах та фотографувалися в елементах тактичного спорядження, зі зброєю в руках, — розповів військовий комісар Харківського обласного військкомату полковник Юрій Калгушкін.

В інших наметах фахівці Міського центру зайнятості разом із офіцерами обласного військкомату спілкувалися з тими, хто планує обрати військову спеціальність, та допомагали знайти вакантні посади в базі даних.

Глядачів розважали музики військових оркестрів та група дівчат-барабанщиць.

Також відвідувачі змогли оцінити смак солдатської каші, яку приготували військові кухарі на польовій кухні.

За результатами інформаційно-роз'яснювальної акції бажання укласти контракт зі Збройними Силами України виявили 179 хлопців та дівчат, які залишили свої дані офіцерам військкоматів для включення до наступних команд призовників.

Інф. «НА»

ДО ОСТАННЬОГО ПОДИХУ ЗАЛИШИВСЯ УКРАЇНЦЕМ

ШЕСТИРАЗОВИЙ ЧЕМПІОН СВІТУ З БОРОТЬБИ ІВАН ПІДДУБНИЙ ЗАЛИШИВ ПО СОБІ СЛАВУ ЛЕГЕНДАРНОГО АТЛЕТА, ІМ'Я ЯКОГО СТАЛО СИМВОЛОМ НЕЗЛАМНОЇ СИЛИ НАРОДУ

1937 року шестиразового чемпіона світу з боротьби Івана Піддубного енкеведисти запроторили у в'язницю Ростова. Причиною назвали «пашпорт», в якому Іван Максимович виправив два слова. Його прізвище написали «Поддубный», а національність вказали «руский». У паспортному столі виправляти не захотіли, тоді він сам написав «Пиддубный» і «украинец»

І мав на те повне право. Адже майбутній чемпіон прийшов у світ в родині потомственного козака Максима Піддубного на Полтавщині — в селі Красенівка поблизу Золотоноші (нині Чорнобаївський район Черкащини). Як свідчать історики, прапрадід Івана Піддубного 1708 року під Полтавою у складі Ірклїївського куреня лицарства Низового під проводом кошового отамана Костя Гордієнка та козацького війська гетьмана Івана Мазепи воював проти Московії за суверенну Україну.

Чи не єдиним багатством, що дісталось у спадок Іванові, було богатирське здоров'я і прищеплені з дитинства чесноти — працьовитість, любов до рідного краю і висока моральність. У селі його називали Іваном Великим. Коли хлопець пішов працювати на пана, то з легкістю переносив шестипудові лантухи із зерном.

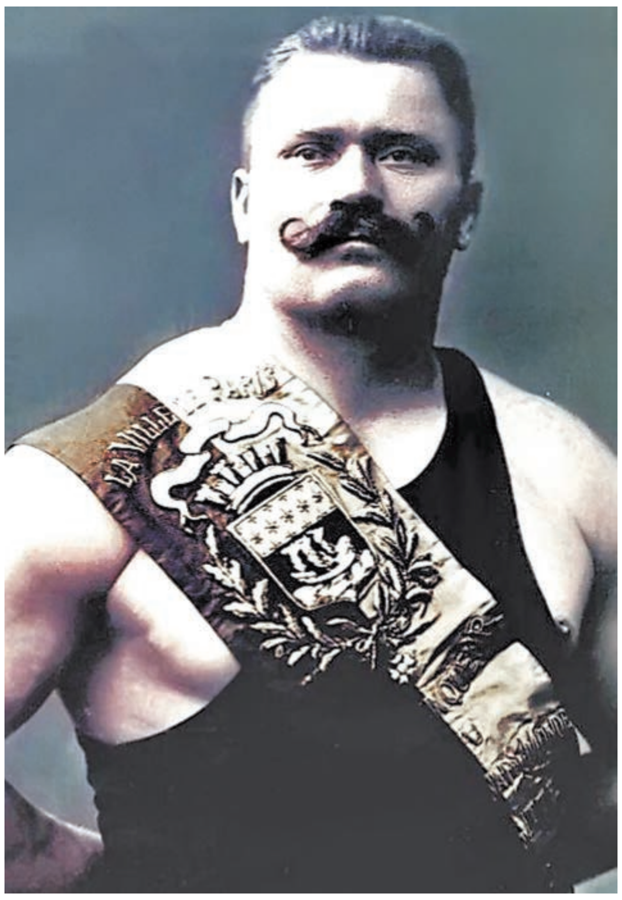
«Таку ж силу мав і його батько Максим Іванович, — розповідає краєзнавець з Черкащини Марія Приліпко. — Якось сам завантажував на віз чавунну основу від воза, так званий хід. Поклав дві колоди і всім тілом сунув на віз, як по рейках. Від ваги колоди роз'їхалися в сторони. Максим Іванович швиденько підставив під чавунну деталь ногу, отримав перелом, але не дав ходу впасти. Йому на допомогу підбігли люди й гуртом поклали хід на віз. Мати Івана Піддубного Ганна Данилівна була із козацького роду Науменків, які були довгожителями. Її батько прожив до 120 років».

Іван залишив село у 21 рік. Спочатку працював вантажником в Одеському порту, потім подався до Севастополя і влаштувався на роботу у вантажну фірму «Лавас». Переїхавши згодом разом із фірмою до Феодосії, Піддубний познайомився з учнями мореходки Антоном Преображенським і Василем Васильєвим. Саме вони зацікавили Івана заняттями важкою атлетикою. Вправи з гирями та тренування на гімнастичних знаряддях після роботи увійшли в повсякденне життя вантажника.

1897 року до Феодосії заїхав мандрівний цирк, хазяїн якого влаштував двотижневий турнір із боротьби «на поясах». Взявши участь у поєдинках, Піддубний не зміг подолати лише одного учасника, який був на 20 кілограмів важчим за нього. Цирк поїхав, а Івана не полишала думка про своє місце в спорті. Вже наступного року він вступив до севастопольського цирку Труцці, що належав італійцю з циркової родини, яка переїхала до Росії. Іван розробив власну програму тренувань зі 112-кілограмовою штангою й двопудовою гирею. Відмовившись від алкоголю й цигарок, він швидко опанував боротьбу «на поясах» і з незграбного силача перетворився на справжнього спортсмена.

Його антропометричні дані були для багатьох лише мрією. За зросту 184 см він важив 118 кг. Об'єм грудей становив 137 см, біцепсів — 44 см, стегна — 68 см, литки — 47 см, зап'ястя — 21 см. А шия була в обхваті, як ідеальна талія теперішніх моделей — 60 см. Крім того Піддубний був ще й розумним борцем, який вміло розраховував власні сили, добре орієнтувався в можливостях суперників, щодень загартовував свій організм та проводив регулярні спаринги з різними спортсменами.

Біографи розповідають про цікавий випадок з Піддубним, який трапився в Новоросійську. Проти нього боровся швед Андерсон. Іван на першій хвилині підняв його вгору і рвучко поклав на лопатки. Глядачі засвистали, подумали, що

Шестиразовий чемпіон світу з боротьби Іван Піддубний

той піддався. Піддубний запропонував повторити поєдинок. Швед погодився лише за умови, що Іван йому піддасться. Це неабияк обурило Піддубного. Але дружина директора цирку вмовила його, інакше доведеться повертати публіці гроші. Коли обидва борці вийшли на арену, Іван раптом вхопив Андерсона за пояс, підняв над собою, ліг на лопатки і поклав шведа собі на груди. Швед від сорому втік з арени, а публіка була в захваті від витівки Піддубного.

ПІДДУБНОГО НЕ ЛИШЕ ВИЗНАЛИ ЧЕМПІОНОМ США, А Й НА МІЖНАРОДНОМУ КОНКУРСІ ЧОЛОВІЧОЇ КРАСИ ПРИСУДИЛИ ТИТУЛ НАЙКРАСИВІШОГО МУЖЧИНИ

Перед світовим чемпіонатом у Парижі, куди з'їхалися понад 130 першокласних спортсменів, у Піддубного були певні сумніви, чи варто ризикувати. Але, як потім розповідав Іван Максимович, він пригадав батькові слова: «Козацька честь і гордість — понад усе. І втратити її через боягузтво — найганебніша річ». Піддубний переміг у 11 поєдинках. І лише господаря килима Рауля ле Буше ніяк не міг покласти на лопатки, бо той, як з`ясувалось, натер тіло оливковою олією. В результаті перевагу віддали французу «за красиві і вмілі відходи від гострих прийомів» Піддубного. Українець повертався з тих змагань із важким серцем та твердим бажанням наступного разу поквитатися з нахабним французом. Наступного року 34-річний Піддубний на сьомому чемпіонаті світу впевнено поклав на лопатки чотирьох чемпіонів світу, серед яких був і Рауль.

Одного разу в Лондоні Піддубний під час поєдинку поклав свого суперника на суддівський стіл. Під вагою той провалився, а судді віддали перемогу супернику українця. Іван обурився на свавілля суддів і вирішив припинити виступи. Він повернувся на батьківщину і три роки не виходив на килим. Та все ж не витримав — почав ви-

Іван Піддубний. Повоєнне фото

ступати в цирках України. А в 55 років підписав контракт із американцями.

За океаном Піддубний також демонстрував свою силу та волю до перемоги. Нью-Йорк, Чикаго, Філадельфія, Лос-Анджелес, Сан-Франциско... Як і в Європі, в Америці теж намагалися в будь-який спосіб вирвати в нього перемогу, та підкупити українського силача так ніхто й не зміг. У 57-річному віці Піддубного не лише визнали чемпіоном США, а й на міжнародному конкурсі чоловічої краси присудили титул найкрасивішого мужчини.

У травні 1927 року Іван Максимович повернувся з Америки й оселився з дружиною Марією Машоніною в курортному Єйську на березі Азовського моря. Вибір не був випадковим, адже у Приазов'ї мешкало чимало предків козаків, які вимушено переселились у другій половині XVIII сторіччя із Запорозької Січі. Піддубний пишався тим, що він українець. 1937 року енкаведисти заарештували його не стільки за псування паспорта, як за прихильність до всього українського. Цілий рік провів 68-річний залізний чоловік у в'язниці за «буржуазний націоналізм».

Під час Другої світової війни Іван Максимович, який вже мав проблеми із серцем, відмовився від евакуації і залишився в окупованому Єйську. Аби не померти з голоду, влаштувався маркером у більярдну. Фашисти пропонували Піддубному виїхати до Німеччини й тренувати борців, але він відмовився і шокував німців тим, що зухвало носив піджак з прикрученим на лацкані орденом Трудового Червоного Прапора. Після війни ветерана спорту звинуватили у співпраці з гітлерівцями, але, крім фактів виштовхування п'яних окупантів з більярдної, ніяких доказів не було, тож Піддубного відпустили.

Старість у повоєнні роки заслужений майстер спорту СРСР, який за 40 років взяв участь у майже 2 тисячах поєдинків, провів у злиднях. Ледве зводячи кінці з кінцями, Іван Максимович навіть продавав свої нагороди та трофеї. До всіх бід додався ще й перелом шийки стегна. 8 серпня 1949 року Іван Піддубний помер. Поховали його в заміському парку. На похороні були селяни з навколишніх сіл і борці з усього світу. 1988 року стелу на його могилі хтось розбив і написав «Хахол — петлюровец».

...У липні 2014 року на екрани країни-агресора вийшов бездарний російський фільм-підробка «Поддубный» (заборонений в Україні). А вже в жовтні того ж року актор-цинік Порєченков, який зіграв головну роль у кінострічці, приїхав на Донбас постріляти у бік земляків Піддубного. Уявіть на мить, як би зреагував Іван Максимович, якби дізнався, що він не лише «русский медведь», а ще й «живое воплощение силы русского духа». Непереливки було б й самому Порєченкові.

Олександр ТЕРЕВЕРКО

Інформація КЕВ м. Тернопіль про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати для продовження договору оренди нерухомого військового майна, що знаходиться на балансі КЕВ м. Тернопіль

№ з/п	Опис об'єкта оцінки	Площа, кв.м	Адреса об'єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Нежитлове приміщення будівлі №4 в/м №4 під розміщення чайної (торгівля продовольчими товарами, без товарів підакцизної групи)	35,0	Тернопільська обл., м. Бережани, вул. Золочівська, 53	На фактичну дату

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс: КЕВ м. Тернопіль, адреса: 46000, м. Тернопіль, вул. Галицька, 1

Основні умови конкурсу:

У конкурсі беруть участь суб'єкти оціночної діяльності, які отримали сертифікат суб'єкта оціночної діяльності, мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямами оцінки майна та спеціалізаціями у межах таких напрямів, мають свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності та у визначений термін надали необхідні документи.

Кінцевий термін прийому документів на конкурс:

Конкурсні пропозиції подаються в окремому конверті з написом «На конкурс», запечатаному печаткою учасника конкурсу. Кінцевий термін прийняття документів на конкурс — за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно). Конкурс буде проведено о 10.00 через 14 календарних днів після публікації повідомлення в газеті в КЕВ м. Тернопіль за адресою: 46000, м. Тернопіль, вул. Галицька,1.

Телефон для довідок: (0352) 52-52-74;

Для участі в конкурсі учасник подає на розгляд конкурсної комісії такі документи:

1. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

2. Документація подається в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться, та включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності за встановленою формою; копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

3. Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо ціни виконання робіт, калькуляції витрат, пов'язаних з виконанням робіт, а також строк виконання робіт.

***

Інформація КЕВ м. Тернопіль про переможця конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати для продовження договору оренди нерухомого військового майна, що знаходиться на балансі КЕВ м. Тернопіль

№ з/п	Опис об'єкта оцінки	Площа, кв.м	Адреса об'єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Нежитлове приміщення будівлі №69 в/м №1 під розміщення об'єкта поштового зв'язку	35,8	Львівська обл., м. Броди, вул. Гр. Храпая,7А	На фактичну дату

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс: КЕВ м. Тернопіль, адреса: 46000, м. Тернопіль, вул. Галицька, 1

Переможцем по даному об'єкту визнано **Товариство з обмеженою відповідальністю «Периметр»,** який запропонував найвигідніші умови виготовлення звітів про експертну оцінку орендованого майна для визначення розміру орендної плати.

***

Посвідчення офіцера Збройних Сил України, серія УК № 126056, видане на ім'я Діденка Євгена Васильовича, вважати недійсним.

***

Командування Військового інституту телекомунікацій та інформатизації оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

1. Начальник факультету телекомунікаційних систем, ШПК — «полковник».

Кваліфікаційні вимоги: особа офіцерського складу, яка має досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр» або досвід військової служби на командних посадах та посадах керівного складу в органах військового управління тактичного та вищих рівнів (не менше десяти років) та ОТР військової освіти, або науковий ступінь (за профілем діяльності), вчене звання, ОТР військової освіти, стаж військової служби на посадах науково-педагогічних працівників не менше трьох років, а також досвід військової служби на посадах керівного складу в органах військового управління (військових частинах).

2. Викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, ШПК — «майор» — 2 посади.

Кваліфікаційні вимоги: особа, яка має досвід учасника бойових дій, ступінь вищої освіти «магістр» або досвід військової служби на посадах за фахом, ступінь вищої освіти «магістр» або випускник ад'юнктури.

Для участі в конкурсі надсилаються такі документи (матеріали): рапорт, який подається особою офіцерського складу за командою; автобіографія; копії документів про освіту та кваліфікацію; службова характеристика; копія службової картки; медична характеристика; довідка про проходження військової служби; копії документів про науковий ступінь і вчене звання, за наявності; список наукових праць (винаходів), за наявності; письмова згода на збір та обробку персональних даних.

Конкурс відбудеться 29 червня 2017 року.

Термін подання документів до конкурсної комісії — до 20 червня 2017 року за адресою: 01011, м. Київ-11, вул. Московська, 45/1, Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації.

По довідки звертатися за телефоном: (044) 256-23-38.

***

Інформація КЕВ м. Чернігів про підсумки конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які залучатимуться до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна, що відбувся 02.06.2017 р.

Відповідно до розділу III Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 р. № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 р. за № 699/27144, конкурсною комісією прийнято рішення:

ТОВ «Північна експертна компанія» — переможець конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, який буде залучений до проведення незалежної оцінки з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати при укладанні договору оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Чернігів, а саме:

Об'єкт: нежитлові приміщення будівлі бойлерної, загальною площею 145,4 кв.м за адресою: м. Чернігів, вул. Стрілецька,1, в/м № 1, буд. № 40.

***

Вважати недійсним посвідчення учасника бойових дій серія АА № 449932, видане КОПІЙКУ Богдану Миколайовичу 21.04.2015 року командуванням ВДВ ЗС України.

Вважати недійсним посвідчення учасника бойових дій серія ЮА № 016551, видане ГУДЗЮ Ярославу Дмитровичу 22.05.2015 року командуванням ВДВ ЗС України.

Вважати недійсним посвідчення учасника бойових дій серія АБ № 487065, видане ТАБАКОВСЬКОМУ Валерію Сергійовичу 15.01.2016 року Херсонським обласним військкоматом.

Вважатине дійсним посвідчення учасника бойових дій серія АА № 447439, видане СИДОРЧУКУ Віталію Миколайовичу 21.05.2015 року командуванням ВДВ ЗС України.

***

Факультет військової підготовки Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» оголошує конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників

№ з/п	Найменування посади	Штатно-посадова категорія	Посадовий оклад (грн)	Освітньо-кваліфікаційний рівень, наявність наукового ступеня (вчене звання)
1.	Начальник кафедри бронетанкового озброєння та військової техніки	полковник	1560-1720	Оперативно-тактичний. Вчене звання або науковий ступінь — досвід науково-педагогічної роботи не менше 10 років
2.	Начальник кафедри хімії та бойових токсичних хімічних речовин	полковник	1560-1720	Оперативно-тактичний. Вчене звання або науковий ступінь — досвід науково-педагогічної роботи не менше 10 років

Дата проведення конкурсу — 11 липня 2017 року.

Документи надсилаються до 26 червня 2017 року.

Для участі в конкурсі надсилаються такі документи:

1. Особи офіцерського складу, які проходять службу за місцем проведення конкурсу, разом з рапортом про бажання взяти участь у конкурсі подають тільки службову характеристику, автобіографію та список наукових праць.

2. Для участі кандидатів у конкурсі з інших військових частин (установ) надсилаються такі документи: особова справа; рапорт; автобіографія; копії документів про освіту та кваліфікацію; службова характеристика; службова картка; медична книжка; довідка про проходження військової служби; копії документів про науковий ступінь, вчене звання (за наявністю); список наукових праць, винаходів (за наявністю).

Документи надсилаються на адресу: 61098, м. Харків, вул. Полтавський шлях, 192.

***

Військовий коледж сержантського складу Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба оголошує конкурс на заміщення вакантних посад педагогічних працівників

Дата проведення конкурсу — 17 липня 2017 року.

Термін подачі документів до участі в конкурсі — до 07 липня 2017 року.

Циклова комісія із загальноосвітніх та загальновійськових дисциплін:

Посада — начальник, ШПК — «підполковник», оклад — 1050–1100 грн.

Циклова комісія з конструкції та експлуатації літаків та двигунів:

Посада — викладач, ШПК — «майор», оклад — 850–1000 грн;
посада — викладач, ШПК — «майор», оклад — 850–1000 грн.

Циклова комісія з конструкції та експлуатації авіаційного озброєння:

Посада — викладач, ШПК — «майор», оклад — 850–1000 грн.

Циклова комісія з конструкції та експлуатації радіоелектронного обладнання:

Посада — старший викладач, ШПК — «підполковник», оклад — 950–1030 грн.

Циклова комісія з льотної експлуатації та бойового застосування вертольотів:

Посада — старший викладач, ШПК — «підполковник», оклад — 950–1030 грн.

Вимоги до кандидатів на посади:

Начальник циклової комісії:

спеціаліст вищої категорії, вчене звання (науковий ступінь), педагогічні працівники без наукових ступенів і вчених звань, не менше п'яти років стажу педагогічної роботи, які проводять навчальні заняття на високому науково-методичному рівні і мають видані навчально-методичні посібники; висококваліфіковані фахівці з військ (сил), органів військового управління, військових навчальних закладів (установ, організацій).

Старший викладач циклової комісії:

не менше трьох років стажу педагогічної роботи, які проводять навчальні заняття на високому науково-методичному рівні і мають видані навчально-методичні посібники, висококваліфіковані фахівці з військ (сил), органів військового управління, військових навчальних закладів (установ, організацій).

Викладач циклової комісії:

висококваліфіковані фахівці з військ (сил), органів військового управління, військових навчальних закладів (установ, організацій).

Для участі в конкурсі надсилаються такі документи (поверненню не підлягають, окрім особової справи та медичної книжки): особова справа кандидата; рапорт, поданий по команді із зазначенням повної назви посади та ВОС; автобіографія друкована; копії документів про освіту, кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання; завірена копія службової картки; службова характеристика; медична книжка або висновок ВЛК для офіцерів, посади яких скорочуються; довідка про проходження військової служби (копія трудової книжки); список наукових праць (винаходів), завірений заступником установи з наукової роботи; залікові відомості (фізична, вогнева, командирська підготовки).

Документи надсилаються (подаються) на адресу:

61045, м. Харків, вул. Клочківська, 228, Військовий коледж сержантського складу Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, секретарю конкурсної комісії, з 9–00 до 11–00 та з 15–00 до 17–00.

ЦЕНТРАЛЬНІЙ ТЕЛЕРАДІОСТУДІЇ МО УКРАЇНИ — 25 РОКІВ

Першим начальником ЦТРС був полковник Дмитро Повх. До набуття Україною незалежності він служив кореспондентом журналу «Советский воин». Дві напівпрофесійні камери, побутові відеомагнітофони — фактично все, що було у військових тележурналістів на той момент. Ветерани телерадіостудії пригадують, що перші телесюжети про життєдіяльність нашого війська монтували на кухні тодішнього головного редактора полковника Олександра Дріза, згодом на УТ-1 та деяких приватних телеканалах… У той момент колектив студії поповнили молоді офіцери Ян Іванишин, Геннадій Салівон, Ігор Рудич.

Згодом сюжети військових тележурналістів транслювалися у програмах «На варті» та «Служу народу України» спільного виробництва з УТ-1. У той же час з'явилася радіопрограма «Наша армія» на Національному радіо.

1996 року ЦТРС МО України очолив полковник Олександр Тереверко. Згодом лави військового ТБ поповнили досвідчені режисери-сценаристи Георгій Давиденко, Лель Гілевич, Тимур Залоєв… Незабаром телеглядачі побачили нові телепроекти — програми «Гарнізон» на каналі ТЕТ та «ЧАС Ч» на ICTV. Популярними також були телепередачі «Польова пошта пам'яті», яку вів народний артист України Володимир Талашко та «Арсенал», що висвітлювала розвиток озброєння та військової техніки в Україні та світі.

Що таке війна, журналісти ЦТРС знали задовго до бойових дій на Сході України. Вони неодноразово бували у відрядженнях на Балканах, в Іраку, Сьєрра-Леоне, Афганістані, Лівані, Ліберії, Конго, Анголі. З початку АТО журналісти ЦТРС також на передовій.

З 2015 року військову телерадіостудію очолює підполковник Яна Холодна. Серед нових телепроектів нового покоління військових журналістів студії — «Будемо жити» (щотижнева програма на «5 канал», в якій розповідається про мужніх бійців, котрих не зламала війна), «Техніка війни» (програма на «Канал 24» про військово-технічне забезпечення ЗС України і армій світу). Для регіональних телекомпаній розповсюджується програма «Захисник Вітчизни».

Окремо варто виділити роботу зі створення військового радіо «Армія FM». Велику допомогу в цьому надало керівництво Міністерства оборони, фонд Spirit of America та, звісно ж, волонтери. Нині у 17 містах Сходу України цілодобово звучить військове радіо «Армія FM».

Колектив військових журналістів привітав заступник Міністра оборони України генерал-майор Олег Шевчук, колеги, а також зірки естради. До привітань приєднується і колектив газети «Народна армія».

Олександр ШУЛЬМАН

Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак у гостях в «Армія FM»

Спеціальний кореспондент відділу запису та обробки програм ЦТРС МО України підполковник Євген Роженюк під час роботи в районі АТО. Селище Піски, 2016 рік

Начальник відділу соціальних проектів ЦТРС МО України підполковник Віктор Гром з начальником відділу радіопрограм — заступником начальника студії підполковником Сергієм Телятицьким у гостях у морпіхів, 2016 рік

Полковник Владислав Волошин під час виконання редакційного завдання в районі населеного пункту Щастя. Вересень, 2014 рік

Заступник начальника відділу збору та обробки інформації з регіонів ЦТРС МО України старший лейтенант Олексій Чубашев, ведуча програм «Армія FM» Катерина Потапенко та спеціальний кореспондент відділу інформаційних програм ЦТРС МО України капітан Денис Гойко

ВИСЛОВЛЮВАННЯ ЛЮБОМИРА ГУЗАРА

- Між сходом і заходом України немає поділу. Поділ існує між тими, хто любить Україну, і тими, хто її не любить.
- Війна, якою б жахливою вона не була, це й шанс подолати нашу відчуженість один від одного.
- Еліта — це люди, котрі вміють видитися далеко вперед і зберігають головне — людську гідність.
- Корупція — це перш за все хвороба власної душі, а вже потім політична хвороба.
- Щоб бути щасливим, треба бути добрим, і це потребує копіткої праці. Ми щодня мусимо робити вибір. Немає легкого шляху бути собою. Але бути собою — це єдиний гідний шлях.

З ЮВІЛЕЄМ!

5 червня відзначив 50-річчя

Руслан Борисович ХОМЧАК

Шановний Руслане Борисовичу!

Прийміть щирі й сердечні вітання з ювілейним днем народження!

Ваш службовий і життєвий шлях супроводжується благородними та гідними справами. Високі моральні якості, вимогливість до себе та підлеглих, працездатність і порядність, відповідальність за доручену справу характеризують Вас як яскраву особистість.

Від усієї душі бажаємо Вам, Руслане Борисовичу, Вашим рідним і близьким щастя і міцного здоров'я, ласкавої долі, добра і тепла.

Хай оминають Вас тривоги. Нових Вам великих перемог, міцності духу, щоб енергії та оптимізму вистачило ще на довгі-довгі роки!

З повагою товариші по службі

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 29861 Замовлення 54487

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Сергій ВОРОНКОВ, Вадим КОВАЛЬОВ

Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 24, м. Київ, 04050

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)
Р — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114

9 771029 911004